

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

Prenumerata roczna 12 zł.

Cena egzemplarza 1 zł. 50 gr.

Prenumeratę należy wpłacać na konto P. K. O. Nr. 30-197 „Dziennik Urzędowy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych” zaznaczając na odwrocie blankietu nadawczego „Należność za prenumeratę Dziennika Urzędowego Min. Spraw Wewn.”
Adres Redakcji: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, ul. Nowy Świat 69, Wydział Org. Prawny Tel. 220-20.

Adres Administracji: Nowy Świat 69; tel. 678-40.

Sprzedaż numerów pojedynczych i ubiegłych roczników — Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (Intendentura)
Warszawa, ul. Nowy Świat 69, tel. 663-97.

Wysyłka pojedynczych numerów i roczników za zaliczeniem pocztowym.

TREŚĆ.

A. DZIAŁ URZĘDOWY.

I. ROZPORZĄDZENIA I ZARZĄDZENIA MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH.

Poz. 148 — Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 24 lipca 1937 roku o dodatkach służbowych dla wicedyrektorów policji w województwie śląskm. (Pers. 706/65). . . . . Str. 332

II. OKÓLNIKI Nr. Nr. 43 — 44

149 — Okólnik Nr. 43 z dnia 23 lipca 1937 roku w sprawie stanu higieniczno-sanitarnego publicznych szkół powszechnych. (SS 53-273-2). 332
150 — Okólnik Nr. 44 z dnia 28 lipca 1937 roku o języku wniosków (pism) w obrocie administracyjnym z Niemcami. (GL. 65-1-2). 332

III. PISMA OKÓLNE.

151 — Pismo z dnia 16 lipca 1937 roku o delegacjach służbowych i wyjazdach oficjalnych za granicę. (Pers. 601-6). 334
152 — Pismo z dnia 17 lipca 1937 roku o oddawaniu do użytku budynków mieszkalnych. (BB. 1-13-37). 335
153 — Pismo z dnia 23 lipca 1937 roku o odbieraniu wojskowych dokumentów osobistych. (Wojsk. C. 8-3-1). 335
154 — Pismo z dnia 29 lipca 1937 roku o rozrachunku pomiędzy Skarbem Państwa a związkami samorządowymi. (GB. 31-2). 336
155 — Pismo z dnia 30 lipca 1937 roku o wytycznych w sprawie nadzoru nad cenami w roku gospodarczym 1937/38. (Apr. 53-3-7). 337

B. PRZEDRUKI.

I. DZIENNIK USTAW R. P. Nr. Nr. 52 — 55

Ustawa z dnia 2 lipca 1937 roku o likwidacji mienia opuszczonego. 340
Ustawa z dnia 16 lipca 1937 roku o Funduszu Kultury Narodowej Józefa Piłsudskiego. 345
Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 lipca 1937 roku o sposobie kwalifikowania urzędników państwowych 346
Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 lipca 1937 roku w sprawie zmiany rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 1933 roku o zasadach zaszeregowania funkcjonariuszów państwowych do grup uposażenia i automatycznego przechodzenia nauczycieli do wyższych grup uposażenia o dodatkach lokalnych, funkcyjnych i służbowych oraz o umundurowaniu niższych funkcjonariuszów państwowych 347
Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 15 lipca 1937 roku o obowiązku udziału właścicieli działek w pokryciu kosztów zamiany trwałej lub utrwalonej nawierzchni ulic i placów na nawierzchnię z ulepszonego materiału 348

II. MONITOR POLSKI Nr. Nr. 158 — 171.

IV. ORZECZNICTWO.

Przedruki ze „Zbioru Wyroków Najwyższego Trybunału Administracyjnego” dział A., rocznik XIV, rok 1936 350

C. BIBLIOGRAFIA.

II. WYDAWNICTWA INTERESUJĄCE ADMINISTRACJĘ SPRAW WEWNĘTRZNYCH.

„Polska Lotnicza”. 351

A.**I. Rozporządzenia i Zarządzenia
Ministra Spraw Wewnętrznych.**

148.

**ZARZĄDZENIE
MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH**

z dnia 24 lipca 1937 r.

o dodatkach służbowych dla wicedyrektorów policji w województwie śląskim.

(Nr Pers. 706-65).

Na podstawie § 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 maja 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 39, poz. 303) ustalam od dnia 1 czerwca 1937 r. aż do dalszego zarządzenia dla wicedyrektorów policji w województwie śląskim, nie będących równocześnie wicestarostami powiatowymi, stawki miesięczne dodatków służbowych w następującej wysokości:

100 zł.—dla wicedyrektora policji w Katowicach,
75 zł.—dla wicedyrektora policji w Chorzowie.

(—) *Sławoj Składkowski*
MINISTER

II. Okólniki**Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.**

149.

OKÓLNIK Nr. 43

z dnia 23 lipca 1937 r.

**w sprawie stanu higieniczno-sanitarnego
publicznych szkół powszechnych.**

(Nr SS. 53-273-2).

Do

P. P. Wojewodów, Przewodniczących Wydziałów Powiatowych i Prezydentów Miast.

Poziom higieniczno-sanitarny wielu publicznych szkół powszechnych, zarówno wiejskich, jak i miejskich budzi poważne obawy o stan zdrowotny młodzieży. Ma to miejsce w szkołach, w których brak jest stałej troski właściwych organów gminnych i miejskich, a także powiatowych i wojewódzkich o utrzymanie odpowiedniego poziomu higieniczno-sanitarnego.

Zdarzają się nawet przypadki, że szkoły wcale nie posiadają ustępów bądź też istniejące ustępy znajdują się w stanie zupełnego zanied-

bania. Podobnie przedstawia się sprawa zaopatrywania szkół w odpowiednią wodę, a szczególnie we własne studnie.

Stan powyższy zmusza mnie do udzielenia następujących zaleceń i zarządzeń:

1) w terminie do 10 sierpnia b. r. właściwe organa gminne czy też miejskie zbadają aktualny stan sanitarny wszystkich publicznych szkół powszechnych w gminie;

2) w wyniku zbadania w terminie do dnia 25 sierpnia b. r. zostaną zarządzone, przeprowadzone i zakończone prace konieczne dla doprowadzenia budynków szkolnych do właściwego poziomu higieniczno-sanitarnego, a w szczególności uporządkowane zostaną istniejące ustępy i studnie.

3) w możliwie najkrótszym czasie należy wybudować odpowiednie ustępy w szkołach, które ich nie posiadają oraz zapewnić higieniczne zaopatrywanie szkoły w wodę.

Panowie Wojewodowie i Przewodniczący Wydziałów Powiatowych, jako władze nadzorcze, roztoczą przez swe organa kontrolę nad wywiązaniem się gmin wiejskich i miast z obowiązków zabezpieczenia publicznym szkołom powszechnym właściwego poziomu stanu higieniczno-sanitarnego.

(—) *Sławoj Składkowski*
MINISTER

150.

OKÓLNIK Nr. 44

z dnia 28 lipca 1937 r.

o języku wniosków (pism) w obrocie administracyjnym z Niemcami.

(Nr. GL. 65-1/2)

Do

P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu na m. st. Warszawę, Prezesów Wojewódzkich Sądów Administracyjnych, Starostów i Prezydentów Miast.

Konsulat Niemiecki w Katowicach wystąpił do Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego z inicjatywą zwolnienia władz niemieckich od obowiązku zaopatrywania w uwierzytelnione przekłady polskie zgłaszanych za pośrednictwem tego Konsulatu wniosków z zakresu pomocy administracyjnej.

W związku z tym Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Zagranicznych (pismo z dn. 1. VII. 1937 r. Nr. E. III. 694/N/11/1) wyjaśnia, iż w świetle art. 19 układu polsko-niemieckiego o obrocie prawnym z dnia 5 marca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr 36, poz. 217 z 1926 r.) w obrocie administra-

cyjnym z Rzeszą Niemiecką mają w zakresie języka zastosowanie następujące zasady:

1) *Wnioski niemieckich władz krajowych* (a zatem nie Konsulatów) mogą opiewać w języku niemieckim.

Dołączane do wniosków takich dokumenty publiczne winny być zaopatrzone w przekład na język polski, uwierzytelniony zgodnie z postanowieniami art. 18 tegoż układu.

Zasada, o jakiej mowa wyżej, nie dotyczy dołączanych do omawianych wniosków władz niemieckich pism (podań) pochodzących od osób prywatnych. Te ostatnie bowiem pisma (podania) opiewać muszą po polsku i zaopatrzenie ich w przekład na język polski, o ile zredagowane zostały w języku niemieckim, nie wystarcza.

2) *Podania osób prywatnych skierowane bezpośrednio do władz polskich* muszą być zredagowane w języku polskim. Niemiecka redakcja podań tych, choćby zaopatrzonych w tłumaczenie polskie, nie jest dopuszczalna.

Względem dołączanych do podań osób prywatnych dokumentów publicznych mają odpowiednie zastosowanie zasady wyrażone wyżej pod 1 ust. (2).

3) *Pisma Konsulatów niemieckich* nawet w ramach postanowień art. 19 powołanego układu podlegają ogólnym zasadom obowiązującym w zakresie korespondencji obcych przedstawicielstw z władzami polskimi i jako takie redagowane być winny wyłącznie w języku polskim.

Do pism tych stosują się poza tym wszystkie zasady wyrażone wyżej pod pkt. 1 ust. (1) i (2).

4) Art. 19 omawianego układu polsko-niemieckiego stanowi wyraźną zasadę, że wnioski krajowych władz niemieckich o wydanie wypisów z aktów stanu cywilnego skierowywać należy bezpośrednio do najwyższej polskiej władzy administracyjnej powołanej do prowadzenia rejestrów (Min. Spr. Wewn.) i że w tym trybie nadsyłane wnioski mogą być redagowane w języku niemieckim.

Oczywistą jest rzeczą, że wnioski władz krajowych niemieckich, skierowywane do władz polskich za pośrednictwem Konsulatów niemieckich pod przytoczoną zasadę w zakresie języka nie podpadają.

Ostatnio więc wymienione wnioski traktować należy analogicznie do dokumentów publicznych (por. wyż. pkt. 1 ust. 2) i żądać zaopatrzenia ich w uwierzytelniony przekład polski.

Praktycznie rzecz biorąc, konsulatory niemieckie, dołączające do zredagowanego po polsku wniosku swego o wydanie wypisu z aktu stanu cywilnego zredagowany po niemiecku wniosek niemieckich władz krajowych, winny być wezwane:

a) albo do zaopatrzenia dołączonego wniosku władz niemieckich w uwierzytelniony przekład na język polski,

b) albo do skierowania wniosku tego po myśli art. 19 ust. (2) układu polsko-niemieckiego bezpośrednio do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

5) Wszystko co powiedziano wyżej, obracając się ściśle w ramach układu z dnia 5 marca 1924 r. dotyczy tym samym wyłącznie wniosków o wydanie wypisów z aktów stanu cywilnego.

Specjalnego traktowania wymagają wnioski o adnotację w polskich rejestrach stanu cywilnego zmian, jakie nastąpiły w stanie cywilnym zarejestrowanych na podstawie uznania, uprawnienia, przysposobienia, rozwodu, zmiany nazwiska, zmiany wyznania i t. p. aktów orzeczonych obcymi aktami administracyjnymi (orzeczeniami sądowymi).

Wnioski tego rodzaju, omawianym układem nieprzewidziane, podlegają co do języka ogólnym zasadom obowiązującym w obrocie międzynarodowym, w myśl których językiem obowiązującym w zakresie wszelkich rekwizycji natury administracyjnej jest język określony wewnętrznymi przepisami państwa wezwanego. Z faktu, że wedle przepisów polskich językiem urzędowania władz polskich jest język polski, wynika, że omawiane wnioski, bez względu na to, czy zgłoszone zostały przez krajowe władze niemieckie, przez niemieckie konsulatory, czy też przez osoby prywatne, zredagowane być winny wyłącznie w języku polskim.

Dołączane do wniosków tych dokumenty publiczne, stanowiące podstawę żądanej adnotacji zaopatrzone być winny w przekład polski, poświadczony przez tłumacza przysięgłego, bądź konsula państwa wzywającego (niemieckiego).

Przytoczone zasady podaje się do wiadomości oraz stosowania w drodze wzajemności w korespondencji z władzami niemieckimi.

Okólnik niniejszy nie zmienia zasad okólnika Nr 192 z dn. 4 listopada 1931 r. o obrocie prawnym polsko-niemieckim w sprawach rekwizycji aktów stanu cywilnego (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr 19 poz. 301) stanowiąc jedynie zasad tych rozwinięcie. Pozostaje on również w związku z okólnikiem Nr 66 z dn. 25 kwietnia 1931 r. cz. III w sprawie korespondencji zagranicznej władz administracji ogólnej i władz samorządowych (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr 3, poz. 107), jednakże dotycząc zagadnienia specjalnego, w skład jego nie wchodzi.

(—) Paciorewski
PODSEKRETARZ STANU

Otrzymują:

P. Komendant Główny Policji Państwowej
P. Dyrektor Głównego Urzędu Statystycznego.

III. Pisma Okólne

Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

151.

PISMO OKÓLNE

z dnia 16 lipca 1937 r.

o delegacjach służbowych i wyjazdach oficjalnych za granicę.

(Nr. Pers. 601-6)

Do

P. P. Dyrektorów (Gabinetu, Departamentów i Biur) w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych, Kamendanta Głównego Policji Państwowej, Dowódcy Korpusu Ochrony Pogranicza, Dyrektora Głównego Urzędu Statystycznego, Wojewodów, Komisarza Rządu na m. st. Warszawę, Prezesów Wojewódzkich Sądów Administracyjnych w Poznaniu i Toruniu oraz Dyrektora Państwowych Zakładów Wodociągowych na Górnym Śląsku w Katowicach.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych podaje do wiadomości okólnik P. Prezesa Rady Ministrów Nr. 13 z dnia 7 maja 1937 r. o delegacjach służbowych i wyjazdach oficjalnych za granicę.

Zarazem Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zwraca uwagę na obowiązujący przepis pkt. 13 okólnika z dnia 17 czerwca 1936 r. (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr. 17, poz. 117), zastrzegający, że delegacje (podróże) zagraniczne służbowe funkcjonariuszów z działu administracji spraw wewnętrznych zarządza Ministerstwo Spraw Wewnętrznych.

P. P. Wojewodowie zechcą treść tego okólnika podać również do wiadomości podlegającym ich nadzorowi władzom samorządowym celem zastosowania podanych w okólniku zasad przy wyjazdach za granicę przedstawicieli związków samorządowych.

W stosunku do związków samorządowych obowiązują mianowicie zasady, wyrażone w punkcie 1, w punkcie 2 zdaniu pierwszym oraz w punkcie 3 okólnika, a nadto zasady następujące:

a) Każdą delegację i wyjazd służbowy za granicę winna władza samorządowa uzgodnić z władzą nadzorczą i

b) delegaci samorządowi po przyjeździe do danego kraju powinni uzgodnić z właściwym przedstawicielstwem R. P. za granicą swoje oficjalne lub półoficjalne wystąpienia, w szczególności wywiady prasowe i enuncjacje publiczne.

Jednocześnie traci moc obowiązującą okólnik Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Nr. 168

z dnia 16 września 1930 r. (Zbiór Zarządzeń Min. Spraw Wewnętrznych str. 1644 poz. 9).

(—) Paciorewski
PODSEKRETARZ STANU

Otrzymują nadto:

P. Prezydent miasta st. Warszawy
oraz Biura Personalne Ministerstw:

Komunikacji,
Opieki Społecznej,
Przemysłu i Handlu,
Rolnictwa i Reform Rolnych,
Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

PREZES

Zał. do pisma Nr Pers. 601-6.

RADY MINISTRÓW

Nr 43-2/21

Warszawa,

dnia 7 maja 1937 r.

Delegacje służbowe
i wyjazdy oficjalne za
granicę.

OKÓLNIK Nr 13

Do

Panów Ministrów (wszystkich)

w Warszawie.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych stwierdza, że pomimo okólników Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 września 1933 r. Nr 43 L. 43-2/4 i z dnia 13 września 1934 r. Nr 45 L. 43-2/8, regulujących i ograniczających wyjazdy służbowe urzędników państwowych za granicę, nie wszystkie władze i urzędy stosują się do wskazówek, zawartych w tych okólnikach, a w szczególności co do uzgadniania z Ministerstwem Spraw Zagranicznych wyjazdów za granicę i wystąpień delegatów na terenie zagranicznym.

Ogólny interes Państwa oraz jednolitość polityki i propagandy zagranicznej wymagają, ażeby urzędy zagraniczne R. P. były zawnazasami za-wiadamiwane o przyjeździe delegacji polskich, co dałoby im możność ułatwienia zadań delegatom przez udzielanie niezbędnych wskazówek i uzgadnianie ich wystąpień publicznych.

Z tego powodu proszę P. P. Ministrów o zarządzenie ścisłego przestrzegania przy delegacjach służbowych i wyjazdach za granicę następujących zasad:

1) wszystkie delegacje służbowe i wyjazdy za granicę należy ograniczyć do wypadków najniezbędniejszych ze stanowiska potrzeb służby i interesów Państwa;

2) skład delegacji winien być możliwie najmniejszy, a jeżeli przyczyną wyjazdu jest sprawa, w której zainteresowane są różne działy zarządu państwowego, skład delegacji należy uzgodnić w sposób, umożliwiający skuteczne reprezentowanie tych działów przez jednego delegata;

3) przy wyborze delegatów uwzględnić należy zarówno kwalifikacje fachowe, jak i osobiste kandydatów;

4) delegacje służbowe i wyjazdy mogą być dokonywane po porozumieniu z Ministerstwem Spraw Zagranicznych i Ministerstwem Skarbu, którym należy przysyłać umotywowany wniosek z podaniem terminu, czasu trwania, celu i kierunku wyjazdu, oraz możliwie dokładnym zestawieniem kosztów projektowanej podróży, przy uwzględnieniu jak najdalej posuniętej oszczędności. Wnioski przysyłać należy w terminie jak najwcześniejszym, umożliwiającym ich merytoryczne rozważenie i uzgodnienie. W razie wyjazdów nieprzewidzianych i nagłych, porozumienie może być uzyskane w drodze telefonicznej, niezależnie od nadesłania później pismem wniosku;

5) delegaci winni być zaopatrzeni w pisemne zlecenia służbowe, dokładnie określające ich funkcje i uprawnienia;

6) po przyjeździe do danego kraju winni delegaci zgłosić swój przyjazd w przedstawicielstwach R. P. za granicą, uzgadniając z nimi swoje tak oficjalne, jak i półoficjalne wystąpienia, w szczególności wywiady prasowe i enuncjacje publiczne. Kierownik przedstawicielstwa R. P. za granicą lub jego zastępca winien na zleceniu służbowym delegata potwierdzić jego zgłoszenie się.

Uznając, że udział delegacji polskich we wszelkich międzynarodowych zjazdach i kongresach odbywających się za granicą lub w Polsce z udziałem przedstawicieli zagranicznych, stanowi poważny czynnik propagandowy, a często i polityczny, a zatem powinien być skoordynowany i podporządkowany Ministrowi Spraw Zagranicznych, proszę P.P. Ministrów o zarządzenie porozumiewania się z Ministerstwem Spraw Zagranicznych co do otrzymywanych zaproszeń i projektowanych wyjazdów za granicę na międzynarodowe lub międzypaństwowe kongresy, zjazdy i konferencje, jak również co do zamiaru zwołania ich w Polsce, wysyłania zaproszeń za granicę i ustalania jednolitości wystąpień oraz wymiany wyników obrad. Dotyczy to również innych wyjazdów mających znaczenie propagandowe, jak wyjazdy przedstawicieli nauk, sztuki, prasy, sportu i t. p.

Zaznaczam, że brak specjalnych przedstawicieli Polski w wielu kongresach międzynarodowych (wystawach, zjazdach i tp.) nie przyniesie szkody interesom Państwa, gdyż częstokroć istnieje możliwość reprezentowania Polski na danym zjeździe przez stałych przedstawicieli R. P. za granicą.

Zasady niniejszego zarządzenia stosować należy nie tylko do delegacji służbowych urzędników państwowych, lecz również do wszystkich wyjazdów oficjalnych i półoficjalnych za granicę, dokonywanych z polecenia, za wiedzą i na koszt instytucji państwowych, ponadto zaś proszę P. P. Ministrów o wydanie zarządzeń, zmierzających ku przyjęciu powyższych zasad przy wyjazdach za granicę przedstawicieli organów samorządowych oraz instytucji społecznych lub gospodarczych.

Postanowienia niniejszego okólnika nie mają zastosowania do wyjazdów na tereny po-

graniczne państw sąsiednich w związku z wykonywaniem obowiązujących umów i konwencji.

Jednocześnie uchylam okólniki z dnia 19 września 1933 r. Nr. 43 L. 43-2/4 i z dnia 13 września 1934 r. Nr. 45 L. 43-2/8.

(—) Sławoj Składkowski
PREZES RADY MINISTRÓW

152.

P I S M O O K Ó Ł N E

z dnia 17 lipca 1937 r.

o oddawaniu do użytku budynków mieszkalnych.

(Nr. BB. 1-13-37).

Do

P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu na m. st. Warszawę, Przewodniczących Wydziałów Powiatowych i Prezydentów Miast.

Stwierdzono niejednokrotnie wypadki oddawania do zamieszkania budynków w stanie wilgotnym w zbyt krótkim czasie po ich wykonaniu, co świadczy o tym, iż nie zawsze są przestrzegane przepisy, mające na celu należyte osuszenie budynku przed jego oddaniem do użytkowania, dotychczas obowiązujące na podstawie art. 420 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 16.II.1928 r. w brzmieniu ustawy z dn. 14.VII.1936 r. (Dz. U. R. P. Nr. 56, poz. 405) o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli.

Ministerstwo prosi Panów o zwrócenie uwagi na konieczność ścisłego stosowania wymienionych przepisów, jak również i na to, że na podstawie art. 357 cytowanego rozporządzenia, właściwa władza budowlana może odmówić pozwolenia na użytkowanie budynku mieszkalnego w poszczególnym wypadku, gdy stwierdzone zostanie, że nowowzniesiony budynek wykazuje taki stopień wilgoci, który może być szkodliwy dla zdrowia ludzkiego.

(—) Korsak
PODSEKRETARZ STANU

153.

P I S M O O K Ó Ł N E

z dnia 23 lipca 1937 r.

o odbieraniu wojskowych dokumentów osoblistych

(Nr Wojsk. C. 8-3-1).

Do

P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu na m. st. Warszawę i Starostów.

Przy doręczaniu zaświadczeń wojskowych osobom wydalonym z wojska i wykluczonym od służby wojskowej stosownie do przepisów „Ew.-1/33” (wzór Nr 14 i 15 do tych przepisów)

stwierdzono, że osoby te celowo nie zwracają poprzednio posiadanych wojskowych dokumentów osobistych (książeczek i zaświadczeń wojskowych), tłumacząc się ich zagubieniem. W ten sposób mogą te osoby znaleźć się w posiadaniu dwóch wojskowych dokumentów osobistych, co jest niedopuszczalne.

W związku z tym Ministerstwo Spraw Wewnętrznych poleca, aby zarządy gmin wzywały poszczególne osoby do oddania posiadanego dokumentu wojskowego. W wypadku niezwrócenia należy wdrożyć postępowanie celem unieważnienia nieoddanego dokumentu. W wypadku zaś stwierdzenia nieposiadania dokumentu należy pociągać do odpowiedzialności w myśl art. 100 ustawy o powsz. obow. wojskowym.

Za DYREKTORA BIURA WOJSKOWEGO

(—) Lubodziecki

KIEROWNIK REFERATU

Otrzymuje do wiadomości:

Min. Spraw Wojskowych — Dep. Uzupełnień.

154.

P I S M O O K Ó L N E

z dnia 29 lipca 1937 r.

o rozrachunku pomiędzy Skarbem Państwa a związkami samorządowymi.

(Nr GB. 31-2).

*Panom Wojewodom i Komisarzowi Rządu
na m. st. Warszawę.*

Ministerstwo przesyła do wiadomości i zastosowania w ślad za pismem okólnym z dn. 13.XII.1934 r. Nr GB. 31/55/2 (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr 35, poz. 290 z 1934 r.).

Za DYREKTORA GABINETU MINISTRA

(—) Lohman

Radca.

Ponadto otrzymują:

Komenda Główna Policji Państwowej,
Główny Urząd Statystyczny,
Korpus Ochrony Pogranicza.

MINISTERSTWO SKARBU Zał. do pisma Nr GB 31-2

L. D. III. 10130/37

Warszawa, dnia 16.VII.1937 r.

Rozrachunek pomiędzy Skarbem Państwa a związkami samorządowymi.

Do

Kancelarii Cywilnej Prezydenta Rzeczypospolitej, Biura Sejmu i Senatu, Najwyższej Izby Kontroli, Prezydium Rady Ministrów i wszystkich Ministerstw.

Wobec ostatecznego zakończenia rozrachunku pomiędzy Skarbem Państwa a związkami

mi samorządowymi, przeprowadzonego w myśl instrukcji Ministra Skarbu z dnia 21 kwietnia 1933 (Monitor Polski z dnia 20.V.1933 r. Nr 116 poz. 154), jak również w związku z przekazaniem już komunalnemu funduszowi pożyczkowo-zapomogowemu sald rozrachunkowych w myśl art. 27 rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 24.X.1934 Dz. U. R. P. Nr 94, poz. 846) i rozporządzenia wykonawczego Ministra Skarbu z dnia 20.II.1936 r. (Dz. U. R. P. Nr 18, poz. 155) — Ministerstwo Skarbu przesyła w załączeniu w ślad okólnika z dn. 9.XI.1934 r. L. D. III. 18049/1/34 wyciąg z zarządzeń wydanych Izdom Skarbowym w sprawie ostatecznego rachunkowego zlikwidowania tegoż rozrachunku do wiadomości.

Ministerstwo Skarbu prosi o wydanie również stosownych zarządzeń podległym organom w kierunku zlikwidowania wszystkich zgłoszonych do rozrachunku należności czynnych i biernych, uznanych przez komisje rozrachunkowe przy Izdach Skarbowych za niesporne, o ile likwidacja ta nie została dotychczas przeprowadzona.

(—) Nowak

DYREKTOR DEPARTAMENTU

Załącznik do okólnika L. D. III.10130/37

Wyciąg zarządzeń wydanych Izdom Skarbowym w sprawie ostatecznego rachunkowego zlikwidowania rozrachunku pomiędzy Skarbem Państwa a związkami samorządowymi.

6) Likwidację wzajemnych należności, objętych rozrachunkiem (wykazanych w protokołach rozrachunkowych) przeprowadzić należy przy zastosowaniu następujących zasad:

a) Likwidacja wzajemnych należności, objętych rozrachunkiem, powinna być dokonana zarówno przez władze i instytucje państwowe, jak i przez związki samorządowe sposobem rachunkowym t. j. w drodze odpisania należności czynnych z właściwych ksiąg bierczych, ksiąg dochodów budżetowych, zapisków ewidencyjnych i t. p. oraz w drodze skreślenia należności biernych z dotyczących ksiąg i ewent. aktów urzędowych z powołaniem się w każdym przypadku na niniejsze zarządzenie.

b) Likwidacja obejmie wszystkie uwidocznione w protokołach rozrachunkowych (w grupach A i B) należności niesporne, w sumach brutto t. j. zarówno należności skompensowane, jak również należności objęte saldami A i B.

c) Przesyłając zainteresowanym związkom samorządowym karty likwidacyjne Izba Skarbowa zawiadomi jednocześnie te związki, że po

zlikwidowaniu wszystkich objętych rozrachunkiem należności i długów w sposób podany w punkcie a, każdy związek samorządowy winien utworzyć nową jedną pozycję długu (saldo A) względnie wierzytelności (saldo B) w stosunku do Komunalnego Funduszu Pożyczkowo-zapomogowego, a to w wysokości, ustalonej w punkcie VI (1 karty likwidacyjnej A względnie w punkcie VII) 2 karty likwidacyjnej B. Ponadto w przypadkach dokonania w rozrachunku wyłączenia na rzecz osób trzecich (instytucyj posiadających odrębną osobowość prawną), winny związki samorządowe utworzyć nową pozycję długu w stosunku do wyłączonej w punkcie I karty likwidacyjnej A, instytucji w odpowiedniej wysokości, ustalonej w punkcie VII) 2 karty likwidacyjnej A, przy czym w sprawie sposobu i terminu spłaty tego długu winien każdy związek porozumieć się bezpośrednio z zainteresowaną instytucją (osobą trzecią).

d) Władzom (instytucjom i zakładom) mieszczącym się w grupie A budżetu („Administracja”) prześle Izba Skarbowa wyciągi z protokołów rozrachunkowych (w formie wykazu), zawierające w sumach brutto zgłoszone przez te władze do rozrachunku należności i ewentualnie zgłoszone przez związki samorządowe pretensje w stosunku do tych władz (zakładów, instytucji), zawiadamiając jednocześnie, że w związku z ostatecznym zakończeniem rozrachunku ze związkami samorządowymi, wszelkie zgłoszone do tego rozrachunku (a wymienione w załączonym wyciągu) wzajemne niesporne pretensje podlegają zlikwidowaniu w sposób podany wyżej w p. a.

Żadnych wyciągów ani żadnej korespondencji nie należy wysyłać do instytucji wyłączonych t. j. osób trzecich jak również do monopolów państwowych, ponieważ rozliczenie z tymi instytucjami przeprowadza obecnie Ministerstwo Skarbu we własnym zakresie. Nadmieniam się, że w rozrachunku za osoby trzecie uznano: Polskie Koleje Państwowe, Fundusz Kwaterunku Wojskowego, Polska Poczta, Telegraf i Telefon, Państwowy Fundusz Drogowy, Monopol Spirytusowy, Fundusz Pracy „Polmin” (Państwowa Fabryka Olejów Mineralnych), Liceum Krzemienieckie.

W sprawie likwidacji wzajemnych pretensji, dotyczących budżetu Ministerstwa Skarbu, Izba Skarbowa wyda niezwłocznie stosowne zarządzenia podległym organom, w których dotyczące należności czynne lub bierne pozostają dotychczas w ewidencji Urzędem Skarbowym przesłać należy wyciągi z protokołów rozrachunkowych podając w tych wyciągach zgłoszone do rozrachunku sumy nie odprowadzonych przez samorządy podatków (vide okólnik Ministerstwa Skarbu z dnia 5.VIII.1933 r. L. D. III. 12784/6/33 celem odpisania w księgach bierczych figurujących z tego tytułu zaległości, polecając przeprowadzić jednocześnie te odpisy przez rejestry przypisów — odpisów — na ogólnych zasadach.

155.

PISMO OKÓLNE

z dnia 30 lipca 1937 r.

o wytycznych w sprawie nadzoru nad cenami w r. g. 1937/38.

(Nr Apr. 53-3-7).

Do

P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu na m. st. Warszawę, Starostów i Prezydentów Miast.

W związku z nową kampanią zbożową zachodzi konieczność dostosowania polityki aprowizacyjnej do aktualnej sytuacji w nowym roku gospodarczym.

Zawarte poniżej szczegółowe wskazówki są uzupełnieniem instrukcji z dn. 5.XII.1936 r. (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr 35, poz. 244—okólnik Nr 89).

A. W zakresie przetworów zbóż chlebowych:

Rozporządzenie moje z dnia 23 lipca r. b. (Dz. U. R. P. Nr 57, poz. 456) wprowadza odmienne od dotychczasowych gatunki mąk żytnich i pszennych do obiegu oraz wypieku.

W myśl tego rozporządzenia przemiał żyta, poczynsz od 1.VIII. r. b. dozwolony będzie na mąki tylko czterech gatunków: 0-50%, 0-65%, 50-65% i 0-95%.

Mąka żytnia jasna, I gatunku, przemiału 0-50% dopuszczona jest do wypieku jedynie pieczywa mieszanego, pszenno-żytniego, a więc chlebow specjanych, o charakterze luksusowym.

Z pozostałych gatunków mąki żytniej wypiekany będzie chleb w gatunkach powszechnie spożywanych, a więc:

pyłowy z mąki przemiału	0-65%
sitkowy	50-65%
razowy	0-95%

Przemiał pszenicy od dn. 1.VIII r. b. nie będzie podlegał żadnym ograniczeniom. Jednakże, dla uporządkowania handlu hurtowego mąką pszenną, do obrotów na giełdach krajowych dopuszczone będą jedynie następujące standardy mąki pszennej, zatwierdzone przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu: 0-30%, 0-50%, 0-65%, 0-95% — wyciągowe i pełne, oraz 30-65%, 50-65%, 65-70% — drugiego gatunku i poślednie, a także mąka pszenna pastewna od 70% wmięta w zwyż.

Do wypieku dopuszczone będą wszystkie wymienione gatunki mąki pszennej, oczywiście prócz pastewnej.

Przemiał żyta na potrzeby wojska i na cele eksportu nie podlega ograniczeniom.

Wprowadzone nowe normy przemiału żyta mają na celu utrzymanie cen chleba na możliwie niskim poziomie, oraz zapewnienie rolnictwu większej ilości otrąb żytnich, jako paszy szczególnie pożądanej w b. roku gospodarczym, gdy liczyć się należy z możliwym brakiem innych pasz, spowodowanym posuchą w części kraju.

Do prac, mających na celu dopilnowanie by wprowadzone normy przemiału żyta były przestrzegane zalecam powołać przy władzach adm. ogólnej specjalnie komitety, w składzie 1—2 urzędników, oraz 2—3 przedstawicieli organizacyj branżowych (młynarstwo, piekarstwo, handel hurtowy mąką żytnią), powołane do opiniowania o przekroczeniach przepisów o przemiale żyta.

Obrót mąką żytnią przemiału 0-70% wzgl. 0-82% należy dopuścić na okres do końca sierpnia r. b.

Próby mąki żytniej, co do której powstaną uzasadnione podejrzenia, iż nie odpowiada obowiązującym przepisom o przemiale żyta, przy czym odchylenia w granicach do 5% są dopuszczalne, winny być protokółarnie pobrane, opieczątowane i skierowane do najbliższego Zakładu Badania Żywności i P. U.

Zakwestionowaną mąkę należy zabezpieczyć u posiadacza, a w wypadku gdy wyniki badania potwierdzą podejrzenie, orzec przepadek mąki, zbyć ją zakładom opieki społecznej, uzyskaną kwotę wpłacić niezwłocznie do depozytu sądowego, zaś w stosunku do winnych wszcząć postępowanie karno-admin. w myśl § 8 cytowanego rozporządzenia o przemiale.

Szczególniejszą uwagę zwrócić należy na właściwy sposób znakowania worków z mąką i pieczywa, co dokonywane być winno ściśle po myśli §§ 4 i 7 omawianego rozporządzenia.

Koszty badania mąki ponoszą winni przekroczeń przepisów o przemiale żyta, zaś rachunki za badania prób, które uchybień nie wykazały należy przedkładać co miesiąc Ministerstwu Spraw Wewnętrznych.

W dziale nadzoru nad cenami przetworów zbóż chlebowych ustalam następujące wytyczne:

Ceny hurtowe mąki pszennej nie będą wyznaczane, ani w inny sposób regulowane.

Również zasadniczo nie będą regulowane ceny hurtowe mąki żytniej. Jednakże w wypadkach koniecznej potrzeby zechcą P. P. Wojewodowie występować z umotywowanymi wnioskami o wyrażenie mojej zgody na wyznaczenie z urzędu cen hurtowych mąki żytniej przez właściwe władze lokalne.

W razach zupełnie wyjątkowych ceny te mogą być wyznaczone na podstawie decyzji P. P. Wojewodów, o czym niezwłocznie zechcą panowie mnie powiadomić.

Powyższe nie dotyczy mąki żytniej I gatunku, 0—50% przemiału, której ceny wyznaczane nie będą.

Ceny chlebów czysto żytnich winne być wyznaczane z urzędu.

Do decyzji w sprawie ustalania cen chleba żytniego upoważniam P. P. Wojewodów, zastrzegając sobie decyzję na ustalenie cen chleba na poziomie wyższym, niż w Warszawie z tym, że w niektórych ośrodkach województw: pomor-

skiego, śląskiego i krakowskiego ceny te mogą być w wyjątkowych wypadkach wyższe, nie więcej jednak jak o 10%.

Jako wskazówkę orientacyjną ustala się, że detaliczna cena 1 kg. chleba żytniego pyłowego z mąki przemiału 0—65% nie powinna przekraczać ceny hurtowej 1 kg. mąki żytniej tegoż gatunku plus 2 grosze.

Sprawę cen pieczywa mieszanego, pszenno-żytniego, należy traktować w ścisłej łączności z cenami chlebów czysto żytnich.

Zasadniczo ceny pieczywa mieszanego nie będą regulowane.

O ile jednak zostanie gdziekolwiek stwierdzona niedostateczna podaż pieczywa żytniego—pyłowego, sitkowego i razowego — względnie gorsza od normalnej jego jakości, wówczas ceny pieczywa pszenno-żytniego należy wyznaczać z urzędu w trybie analogicznym, jak ustalony wyżej dla cen chleba żytniego.

Cen detalicznych mąki pszennej i żytniej wyznaczać nie należy, rozstrzygając jednak zarówno nad poziomem tych cen, jak i cen chlebów specjalnych czujną obserwację, oraz zdążając w drodze porozumienia do kształtowania się cen wymienionych produktów na poziomie nie zbytnio wygórowanym.

Dotyczy to w równej mierze cen hurtowych mąki żytniej, co do której szczególnie baczyc należy, aby kształtowała się na poziomie gospodarczo uzasadnionym.

Ceny pieczywa pszennego, poza pieczywem wodnym nie podlegają reglamentacji. Ceny na wodne pieczywo pszenne należy wyznaczać z urzędu, przy czym na ustalenie cen wyższych, od wyznaczonych w miastach woj. lub równorzędnych wymagana jest uprzednia zgoda P. P. Wojewodów.

Wyznaczania z urzędu cen na kasze, pochodne od zbóż chlebowych, zarówno w hurcie jak i w detalu, oraz na kawę zbożową i mieszanek z zawartością kawy zbożowej polecam na razie zaniechać. Ceny tych artykułów należy ustalać w drodze porozumienia. Wyznaczenie cen w tym dziale produktów nastąpić może jednak za moją zgodą w wypadku zgłoszenia przez P. P. Wojewodów umotywowanych wniosków.

B. W zakresie mięsa i jego przetworów.

Niewyjaśniona, jak dotychczas, sytuacja na odcinku pasz stwarza dla hodowli ciężkie warunki, wpływając na kształtowanie się obrotów i cen na rynkach zwierząt rzeźnych, nie sprzyjające ustabilizowaniu się wyraźnej koniunktury.

Od dłuższego już czasu obserwować się daje stosunkowo mała podaż dobrego żywca rzeźnego, a nawet pewien brak, w okresach przejściowych, ciężkiej trzody słoninowej i wytuczonego bydła na większych rynkach. Istnieje natomiast duża podaż materiału miernego,

niedoprowadzonego do właściwej kondycji, co nawet w niektórych rejonach uważane jest za wyprzedaż zwierząt gospodarskich. Taki stan rynku zwierząt rzeźnych powoduje duże rozpięcie pomiędzy cenami dobrego i miernego żywca oraz nakazuje szczególną oględność i ostrożność przy regulowaniu cen mięsa i jego przetworów.

Dążenie do stworzenia hodowli takich warunków, aby mogła przewyciężyć trudności, związane z wyżywieniem możliwie całego pogłowia zwierząt gospodarskich, oraz konieczność zabezpieczenia dostatecznej podaży mięsa i tłuszczów po cenach nie przekraczających zdolności nabywczej ludności — zmusza do poświęcenia temu odcinkowi w b. r. gospodarczym specjalnej pieczołowitości i uwagi.

W związku z powyższym ustalam następujące wytyczne nadzoru nad cenami mięsa i jego przetworów:

Wyznaczane z urzędu będą wyłącznie ceny następujących produktów mięsnych:

śloniny świeżej i solonej, boczku surowego i wędzonego, mięsa wieprzowego średniej jakości z dokładką, mięsa wołowego średniej jakości z dokładką — zarówno pochodzącego z uboju mechanicznego, jak i rytualnego, głowizny, nóg, podrobów, a w szczególności: siekanki (lekkich), otoczków, wątroby i nerek oraz kielbas zwyczajnych (z mięsa mielonego lub siekanego), salcesonów, z wyjątkiem rolad, a także kiszek wszelkich, wyjąwszy pasztetowe.

Ceny pozostałych rodzajów mięsa, tłuszczów i przetworów mięsnych nie podlegają reglamentacji.

Ceny wszelkich gatunków mięsa i jego przetworów winne być jednak poddane bacznej obserwacji, aby nie kształtowały się one na poziomie wyraźnie nadmiernym, szczególnie, gdy nie będzie to usprawiedliwione dostatecznie niskim poziomem cen, podlegających w tym działu wyznaczeniu z urzędu.

W wypadkach podejrzenia o spekulację, ew. wyraźnie niewspółmiernie wysokich cen na mięso i przetwory wyjęte z pod reglamentacji — ceny tych produktów mogą zostać wyznaczone z urzędu w myśl decyzji P.P. Wojewodów, po uprzednim uzyskaniu mojej zgody.

Do wyznaczania cen wymienionych wyżej produktów mięsnych, objętych ścisłą reglamen-

tacją upoważniam PP. Wojewodów w granicach następujących:

Ceny śloniny w ośrodkach prowincjonalnych, o specjalnie dużym zapotrzebowaniu na tłuszcz zwierzęcy, mogą być, za zgodą PP. Wojewodów, ustalone na poziomie do 10% wyższym od cen detalicznych śloniny w Warszawie, o ile ceny mięsa wieprzowego i wołowego w tych ośrodkach są niższe od cen warszawskich.

Wyznaczenie cen śloniny na ew. wyższym jeszcze poziomie, oraz cen mięsa wieprzowego i wołowego, w miastach woj. i równorzędnych, wyższych niż w Warszawie uzależniam od swojej zgody.

O ruchu t. j. zarówno o zniżce, jak i podwyższeniu cen produktów, podlegających wyznaczaniu z urzędu, należy w ciągu 2-ch dni zawiadamiać Ministerstwo Spraw Wewnętrznych.

Jako zasadę ogólną przy ustalaniu poziomu cen detalicznych najważniejszych artykułów powszedniego użytku zechcą Panowie przyjąć:

utrzymanie rozpiętości pomiędzy cenami surowców i produktów gotowych w sprzedaży detalicznej na poziomie możliwie bliskim stanu z okresu kwiecień—lipiec 1937 r., dążąc do zmniejszenia nadmiernej wciąż rozpiętości cen w terenie.

W tym celu, poza ścisłym nadzorowaniem cen w granicach własnego województwa pożądaną jest nawiązanie bliższego kontaktu z władzami sąsiadującymi województw, aby ceny jednorodnych artykułów kształtowały się na terenie sąsiednich rejonów możliwie jednolicie, stwierdzone zaś niuzasadnione różnice zostały stopniowo wyrównane i usunięte.

Wytyczne zawarte w niniejszym zarządzeniu polecam wprowadzić w życie z dniem 1.VIII r. b., a jednocześnie uchylam moc obowiązującą pism okólnych: z dn. 12.4.1937 r. Nr Apr. 57/5-1, z dn. 19.4.1937 r. Nr Apr. 57/7-1, z dn. 22.4.1937 r. Nr Apr. 57/7-2, z dn. 22.5.1937 r. Nr Apr. 23/9-1, z dn. 24.5.1937 r. Nr Apr. 57/32-1, z dn. 17.6.1937 r. Nr Apr. 57/40-1 i działu 1) pisma z dn. 9.3.1937 r. Nr Apr. 4762/3/p/36.

(—) Sławoj Składkowski
MINISTER

B.**I. Przedruk z Dziennika Ustaw R. P.**

z 14 lipca   Nr. 52   Rok 1937

Poz. 404. Ustawa z dnia 2 lipca 1937 r.
o likwidacji mienia opuszczonego.**Poz. 405.** Ustawa z dnia 2 lipca 1937 r.
o likwidacji mienia opuszczonego.**Art. 1.** (1) Znajdujące się na obszarach
mocy obowiązującej kodeksu cywilnego Kró-
lestwa Polskiego z 1825 r. oraz tomu X Zводу
praw mienią osób:a) nieobecnych, których nieobecność w ro-
zumieniu art. 36 i nast. kodeksu cywilnego Kró-
lestwa Polskiego z 1825 r. rozpoczęła się przed
dnem 1 stycznia 1922 r., chociażby osoby te zo-
stały uznane przez sąd za zaginione i chociażby
ich mieniem zarządzał kurator przez sąd wyzna-
czony.b) zmarłych i uznanych za zmarłe, których
mienie nie znajduje się w posiadaniu albo użytko-
waniu choćby faktycznym spadkobierców lub ich
prawnych następców, jeżeli śmierć, ustalona
aktem zejścia, bądź orzeczeniem sądowym, nastą-
piła przed dniem 1 stycznia 1922 r., a co do osób
wymienionych w pkt a) — także po tej dacie —ulega likwidacji stosownie do przepisów
ustawy niniejszej.(2) Mienie, wymienione w ust. (1), w dał-
szych przepisach ustawy zwane będzie mieniem
opuszczonym.**Art. 2.** (1) Niezwłocznie po wejściu w ży-
cie ustawy niniejszej wojewódzkie władze admi-
nistracji ogólnej polecają zarządom gmin miej-
skich i wiejskich dokonać ogłoszeń treści prze-
pisów, zawartych w art. 1, art. 3 ust. (1), art. 5,
art. 6 ust. (1), art. 9 ust. (4), art. 14 ust. (1),
art. 15 ust. (1) i (2), art. 16 ust. (1) i (2) oraz
art. 21 ust. (1) w sposób, przyjęty zwyczajem
miejscowym.(2) Treść ogłoszeń ustalają wojewódzkie
władze administracji ogólnej.**Art. 3.** (1) Każdy, kto posiada mienie
opuszczone lub zarządza takim mieniem, obowią-
zany jest zgłosić szczegółowe dane, dotyczące te-
go mienia, zarządowi gminy, na której obszarze
znajduje się mienie. Zgłoszenia należy dokonać
najpóźniej przed upływem trzech miesięcy, licząc
od dnia ogłoszenia, przewidzianego w artykule
poprzedzającym.(2) Zarząd gminy otrzymawszy zgłoszenie
lub powziawszy w inny sposób wiadomość o mie-
nieniu opuszczonym, przeprowadza niezwłocznie
stosowne dochodzenie, ustalając przede wszyst-
kim istnienie warunków, od których ustawa ni-
niejsza uzależnia likwidację mienia opuszczone-
go; sporządza szczegółowy opis tego mienia i ze-brane dane przesyła właściwej wojewódzkiej
władzy administracji ogólnej.(3) Przepisów ustępów poprzedzających
nie stosuje się, jeżeli mieniem opuszczonym za-
rządza kurator lub opiekun przez sąd wyzna-
czony.**Art. 4.** (1) W ciągu miesiąca od daty wej-
ścia w życie ustawy niniejszej, kuratorzy i opie-
kunowie obowiązani są zgłosić za pośrednictwem
prokuratorów właściwym wojewódzkim władzom
administracji ogólnej szczegółowe dane, doty-
czące mienia opuszczonego oraz osoby nieobecnej
lub zaginionej.(2) Jednocześnie kuratorzy i opiekunowie
zawiadomią o dokonanych zgłoszeniach zarzą-
dy gmin, na których obszarze znajduje się mie-
nie przez nich zarządzane.**Art. 5.** (1) Od dnia wejścia w życie usta-
wy niniejszej osoby, posiadające mienie opusz-
czone lub nim zarządzające, nie mogą bez zezwo-
lenia sądu dokonywać czynności, przekraczają-
cych zwykły zarząd, chociażby z innego tytułu
były uprawnione do wykonywania takich czynno-
ści; nie mogą być równie ujawnione w wykazach
hipotecznych czynności uprzednio zawarte, chy-
ba że czynności te nie przekraczają zwykłego za-
rządu lub zostały dokonane za zezwoleniem sądu,
albo że sąd zezwoli na ich ujawnienie.(2) Z tym dniem nadzór nad mieniem opu-
szczonym, którym zarządza kurator ani opie-
kun, obejmują wojewódzkie władze administracji
ogólnej.**Art. 6.** (1) Po zbadaniu danych przedsta-
wionych przez kuratorów, opiekunów, zarządy
gmin lub inne władze i osoby, i po przeprowa-
dzeniu w razie potrzeby odpowiednich dochodzeń,
wojewódzka władza administracji ogólnej prze-
każe zebrane dane właściwemu sądowi okręgo-
wemu, w którego okręgu znajduje się mienie
opuszczone, z wnioskiem o wszczęcie postępowa-
nia likwidacyjnego.(2) Wojewódzka władza może zaniechać
z ważnych powodów przekazania sprawy sądowi,
w szczególności jeżeli ustali, że mienie opusz-
czone znajduje się w posiadaniu lub użytkowaniu
choćby faktycznym osób, które byłyby spadko-
biercami w razie śmierci nieobecnego, lub ich na-
stępów prawnych. Przepis ten nie dotyczy mie-
nia, którym zarządza kurator lub opiekun
(art. 4).(3) Decyzja władzy wojewódzkiej o zanie-
chaniu przekazania sprawy sądowi powinna być
ogłoszona w sposób, przewidziany w art. 2. Na
żądanie osób interesowanych, zgłoszone w ciągu
6 miesięcy od daty ogłoszenia, władza wojewódz-
ka przekaże sprawę sądowi, celem wszczęcia po-
stępowania likwidacyjnego. Jeżeli takie żądanie
nie będzie zgłoszone w przepisany terminie,
ustają co do tego mienia opuszczonego skutki
ograniczające, przewidziane w ustawie niniej-
szej.(4) Jeżeli mienie opuszczone znajduje się
na obszarze dwóch lub więcej województw, wła-

ściwość wojewódzkiej władzy administracji ogólnej określi Minister Spraw Wewnętrznych.

Art. 7. (1) Sąd okręgowy rozpoznaje jednoosobowo sprawy likwidacyjne według przepisów o postępowaniu incydentalnym po wysłuchaniu wniosku prokuratora.

(2) Stronami w postępowaniu likwidacyjnym są osoby, w których posiadaniu albo użytkowaniu choćby faktycznym znajduje się mienie opuszczone, osoby, które zgłosiły w sądzie roszczenie do mienia opuszczonego, oraz wierzyciele, którzy zgłosili w sądzie swe wierzytelności do zaspokojenia z tego mienia.

(3) Jeżeli dojdzie do wiadomości sądu, że którakolwiek z osób interesowanych w sprawie jest niezdolna do działań prawnych, albo że zmarła, a prawni jej następcy nie objęli spadku, nie są znani lub też przymiot ich nie będzie udowodniony, sąd wyznaczy z urzędu kuratora do reprezentowania jej praw i interesów.

(4) Jeżeli w toku postępowania likwidacyjnego zostały zakwestionowane prawa osoby, która ich nie zgłosiła w sądzie, sąd wezwie ją jako stronę na rozprawę, a w razie potrzeby wyznaczy dla niej z urzędu kuratora.

(5) Prokuratorowi i władzy administracji ogólnej służą w toku całego postępowania prawa strony.

Art. 8. (1) Po otrzymaniu wniosku wojewódzkiej władzy administracji ogólnej sąd okręgowy powoła na posiedzeniu niejawnym postanowienie co do wszczęcia postępowania likwidacyjnego.

(2) Jeżeli zachodzi obawa, że mienie opuszczone może w toku postępowania likwidacyjnego doznać pogorszenia sąd może każdego czasu z urzędu albo na wniosek prokuratora lub strony, po wezwaniu posiadacza lub użytkownika choćby faktycznego do złożenia oświadczenia, wyznaczyć tymczasowego zarządcę mienia opuszczonego i zarządzić oddanie mu tegoż mienia.

(3) Sąd, który wyznaczył zarządcę tymczasowego, może każdego czasu, z urzędu lub na wniosek, zmienić poprzednie swoje postanowienie w tym względzie.

(4) Tymczasowy zarządca podlega nadzorowi wojewódzkiej władzy administracji ogólnej i obowiązany jest wpłacać do depozytu tej władzy dochód z opuszczonego mienia, pozostały po opłaceniu wydatków, związanych z zarządaniem mienia; wynagrodzenie zarządcy określa sąd na wniosek wojewódzkiej władzy administracji ogólnej.

Art. 9. (1) O wszczęciu postępowania likwidacyjnego sąd zawiadomi wojewódzką władzę administracji ogólnej, która poda to postanowienie sądu do publicznej wiadomości przez ogłoszenie w Dzienniku Wojewódzkim oraz w czasopiśmie poczytnym w danej miejscowości.

(2) Ponadto wojewódzka władza administracji ogólnej zarządzi niezwłocznie ogłoszenie postanowienia o wszczęciu postępowania likwidacyjnego w sposób przyjęty zwyczajem miejscowym w gminie, na której obszarze znajduje się mienie podlegające likwidacji.

(3) Jeżeli w skład mienia opuszczonego wchodzi budynek mieszkalny, jeden egzemplarz ogłoszenia winien być umieszczony na tych budynkach.

(4) Ogłoszenia winny zawierać wezwanie osób, roszcujących sobie prawa do mienia opuszczonego oraz wierzycieli, by zgłosili swe roszczenia należycie uzasadnione do sądu okręgowego w terminie 6-miesięcznym od daty ogłoszenia w Dzienniku Wojewódzkim. W ogłoszeniach należy zaznaczyć, że jeżeli nieobecny, którego mienie ma być zlikwidowane, nie zgłosi się w terminie wskazanym w ogłoszeniu, może nastąpić uznanie go za zmarłego.

(5) Sąd uwzględni również zgłoszenia spóźnione, które wpłynęły przed wydaniem postanowienia, kończącego postępowanie, jeżeli uzna spóźnienie za usprawiedliwione.

Art. 10. (1) Jeżeli mienie opuszczone posiada założoną księgę hipoteczną, sąd zarządzi z urzędu wpisanie do tej księgi ostrzeżenia o wszczęciu postępowania likwidacyjnego.

(2) Wpisy te wolne są od opłat sądowych, opłaty zaś pisarza hipotecznego, należne z tego tytułu, obniża się o połowę.

(3) Pisarze hipoteczni po dokonaniu wpisu przesyłają rachunki należnych im opłat do wojewódzkiej władzy administracji ogólnej, która uiszcza te opłaty.

Art. 11. (1) Po upływie terminu, przewidzianego w art. 9 ust. (4), przewodniczący wyznaczy termin rozprawy likwidacyjnej.

(2) O terminie rozprawy przewodniczący zawiadomi prokuratora, wojewódzką władzę administracji ogólnej, osoby, które posiadały mienie opuszczone lub zarządzały nim w chwili wszczęcia postępowania likwidacyjnego, oraz wszystkie osoby, które zgłosiły swoje roszczenia lub wierzytelności do mienia opuszczonego.

(3) Przepisów art. 145 kodeksu postępowania cywilnego w postępowaniu przed sądem okręgowym nie stosuje się.

Art. 12. (1) Sąd powinien wysłuchać w miarę możliwości wszystkie osoby, interesowane w wyniku sprawy.

(2) Sąd przeprowadza z urzędu dochodzenie, jakie uzna za potrzebne, i zarządza takie postępowanie dowodowe, jakie uzna za wskazane. W tym zakresie nie jest związany wnioskami i oświadczeniami stron.

(3) Sąd może wydać postanowienie nie kończące postępowania także na posiedzeniu niejawnym.

(4) Postanowienia sądu, na które służy zażalenie, powinny być uzasadnione i doręczone z urzędu stronom. Postanowienie jednak, wydane na podstawie rozprawy, doręcza się z urzędu tylko prokuratorowi, wojewódzkiej władzy administracji ogólnej oraz stronom, nie wezw-

nym na rozprawę, jeżeli ich dotyczy. Co do doręczenia go innym stronom stosuje się przepis art. 354 kodeksu postępowania cywilnego.

Art. 13. Sąd rozstrzyga w postępowaniu likwidacyjnym wszelkie zagadnienia prawne, związane z likwidacją mienia opuszczonego. W szczególności rozstrzyga, czy zachodzą warunki likwidacji oraz czy i w jakiej mierze są uzasadnione roszczenia, zgłoszone do tego mienia, oraz wierzytelności, zgłoszone do zaspokojenia z niego.

Art. 14. (1) Po zamknięciu rozprawy sąd orzeka bądź umorzenie postępowania likwidacyjnego, bądź przeniesienie własności mienia opuszczonego na Skarb Państwa lub związek samorządowy.

(2) Przeniesienie własności należy orzec:

a) co do mienia, znajdującego się w dniu wejścia w życie ustawy niniejszej w posiadaniu związku samorządowego — na rzecz tego związku;

b) co do mienia, znajdującego się na obszarze mocy obowiązującej tomu X Zводу praw — na rzecz gminy miejskiej, na której obszarze mienie się znajduje;

c) co do innego mienia — na rzecz Skarbu Państwa.

(3) Dla granic przeniesienia własności na rzecz związku samorządowego miarodajne są granice związku w dniu wydania orzeczenia.

(4) Prawomocne orzeczenie o przeniesieniu własności stanowi dla Skarbu Państwa i związków samorządowych tytuł własności do przejętego mienia.

Art. 15. (1) Jeżeli do mienia opuszczonego zgłosiły roszczenia osoby, które byłyby spadkobiercami w razie śmierci nieobecnego, lub jeżeli sąd ustalił, że mienie opuszczone znajduje się w posiadaniu albo użytkowaniu choćby faktycznym takich osób, a w obu tych przypadkach zachodzą określone w art. 46 i nast. kodeksu cywilnego Królestwa Polskiego z 1825 r. warunki uznania nieobecnego za zmarłego, sąd wyda bez dokonywania ogłoszenia postanowienie o uznaniu nieobecnego za zmarłego i przyzna mienie opuszczone spadkobiercom.

(2) Jeżeli w przypadkach, określonych w ustępie poprzednim, brak warunków uznania nieobecnego za zmarłego, sąd przyzna posiadanie i użytkowanie mienia opuszczonego osobom, które byłyby spadkobiercami nieobecnego, gdyby zmarł on w dniu ogłoszenia o wszczęciu postępowania likwidacyjnego w Dzienniku Wojewódzkim (art. 9). Gdyby dla tego mienia opuszczonego był ustanowiony kurator, kuratela będzie uchylona z chwilą uprawomocnienia się postanowienia i użytkowania mienia opuszczonego.

(3) Zbycie mienia opuszczonego, przyznane w posiadanie i użytkowanie, lub obciążenie hipoteczne może być dokonane jedynie za zezwoleniem sądu. Właściwy jest sąd grodzki miejsca położenia mienia.

(4) Przyznanie mienia opuszczonego (ust. (1) lub posiadania i użytkowania jego (ust. (2)) nie pozbawia osób, które nie brały udziału w postępowaniu likwidacyjnym, możliwości dochodzenia drogą procesu praw do mienia, nie wyłączając praw, przewidzianych w ust. (2).

(5) Prawa posiadania i użytkowania mienia opuszczonego mogą być zbywane i przechodzą na spadkobierców uprawnionego.

(6) Osoby, którym zostało przyznane posiadanie i użytkowanie mienia opuszczonego, nabywają mienie na własność przez przedawnienie dziesięcioletnie. Bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia orzeczenia sądowego (ust. (1), (2) i (4)). Na żądanie osoby interesowanej sąd grodzki miejsca położenia mienia stwierdza nabycie prawa własności w drodze postępowania incydentalnego. Orzeczenie sądu stanowi tytuł do przepisania własności mienia w księdze hipotecznej.

Art. 16. (1) Orzekając przeniesienie własności, sąd orzeknie, równocześnie o wysokości wierzytelności, jakie mają być zaspokojone z tego mienia.

(2) Wierzyciele, którzy nie zgłosili swych wierzytelności przed wydaniem orzeczenia o przeniesieniu własności lub zgłosili je dopiero po upływie terminu, przewidzianego w art. 9, i nie usprawiedliwili spóźnienia, a których wierzytelności nie były zabezpieczone hipotecznie, ani też nie były znane osobie, na której rzecz nastąpiło przeniesienie własności, nie mogą dochodzić swych roszczeń przeciwko Skarbowi Państwa, ani przeciwko związkom samorządowym z tytułu przeniesienia własności mienia opuszczonego na te osoby.

(3) Prawomocne orzeczenie o wysokości wierzytelności stanowi tytuł egzekucyjny także w stosunku do osoby, na której rzecz nastąpiło przeniesienie własności.

Art. 17. W postępowaniu likwidacyjnym służy zażalenie do sądu apelacyjnego jedynie na postanowienia co do wszczęcia postępowania likwidacyjnego, co do ustanowienia tymczasowego zarządcy mienia opuszczonego i na postanowienie kończące postępowanie.

Art. 18. (1) Sąd apelacyjny rozpoznaje sprawę w składzie trzech sędziów na posiedzeniu niejawnym, może jednak wyznaczyć rozprawę.

(2) Zażalenie może opierać się na nowych faktach i dowodach. Prokurator oraz strony mogą powołać nowe fakty i dowody również na rozprawie.

Art. 19. Sąd Najwyższy przy rozpoznaniu sprawy nie jest związany podstawami i wnioskami kasacyjnymi, powołanymi przez strony.

Art. 20. (1) W toku postępowania likwidacyjnego przed sądem pobiera się wpis stały w wysokości 20 zł od podania o wszczęcie postępowania likwidacyjnego (art. 6 ust. (3)): po-

nadto pobiera się w tym postępowaniu opłatę od podań i załączników, opłatę kancelaryjną, opłatę za doręczenie i kaucję kasacyjną (art. 41 — 51 przepisów o kosztach sądowych, Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr 93, poz. 837).

(2) Od zażalenia i skargi kasacyjnej pobiera się wpis stały w wysokości 20 zł.

(3) Koszty postępowania uiszcza tymczasowo Skarb Państwa, jeżeli zostały spowodowane czynnością sądu, dokonaną z urzędu lub na wniosek prokuratora albo wojewódzkiej władzy administracji ogólnej.

(4) Koszty postępowania ponosi Skarb Państwa, jeżeli wnioski o wszczęcie postępowania likwidacyjnego, zgłoszonemu przez wojewódzką władzę administracji ogólnej, odmówiono lub postępowanie umorzono. W innych przypadkach koszty postępowania oraz nieuiszczone opłaty za doręczenie będą pokryte z mienia opuszczonego z pierwszeństwem przed wszystkimi innymi wierzytelnościami, chyba, że koszty te zostały uiszczone przez stronę, na którą sąd włożył obowiązek ich zwrotu.

Art. 21. (1) Przepisy ustawy niniejszej stosuje się odpowiednio ze zmianami wskazanymi poniżej także do mienia nieruchomości osób, które w dniu ogłoszenia ustawy niniejszej nie mają na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej wyłącznego miejsca zamieszkania i są obywatelami państwa, które nie uznaje lub po dniu 1 stycznia 1922 r. nie uznawało, choćby przejściowo prawa własności obywateli polskich do ziemi; nie dotyczy to przypadków, gdy osoby takie nabyły mienie jako cudzoziemcy na podstawie zezwolenia władzy polskiej.

(2) Co do takiego mienia sąd orzeknie przeniesienie własności na rzecz związków samorządowych lub Skarbu Państwa według przepisów art. 14. Osobom wyżej wymienionym sąd przyzna słuszne odszkodowanie z zastrzeżeniem ścisłej wzajemności w traktowaniu obywateli polskich przez państwo, którego obywatelami są te osoby. Sąd nie orzeka co do odszkodowania, jeżeli mienie jest nieruchomością ziemską, położoną poza granicami administracyjnymi miast, i zostaje przeniesione na własność Skarbu Państwa.

(3) Odszkodowanie przez sąd ustalone obciąża związek samorządowy lub Skarb Państwa według przepisów art. 22, 23 i 24.

(4) Odszkodowanie to wpłaca się do depozytu Ministerstwa Skarbu na rachunek osoby, której odszkodowanie przysługuje; wydanie depozytu tej osobie może nastąpić tylko za zezwoleniem Ministra Skarbu.

(5) Przepis ust. (4) stosuje się odpowiednio, gdy z mienia opuszczonego lub z mienia nieruchomości określonego w ust. (1), albo z uzyskanej za nie ceny ma być zaspokojona wierzytelność pieniężna osoby, określonej w ust. (1).

(6) Jeżeli do mienia nieruchomości, określonego w ust. (1), zgłosili roszczenia obywatele

polscy, którzy według polskiego prawa spadkowego byłiby spadkobiercami w razie śmierci właściciela mienia w dniu ogłoszenia o wszczęciu postępowania likwidacyjnego w Dzienniku Wojewódzkim (art. 9), lub jeżeli sąd ustalił, że mienie znajduje się w posiadaniu albo użytkowaniu choćby faktycznym takich osób, sąd przyzna im posiadanie i użytkowanie tego mienia. Przepisy art. 15 ust. (2) — (6) stosuje się odpowiednio z tą zmianą, że właściciel może żądać zwrotu mienia tylko wówczas, gdy zamieszka na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej i na tym obszarze będzie miał wyłączne miejsce zamieszkania.

(7) Spadkobranie co do tego mienia następuje również według polskiego prawa spadkowego.

Art. 22. (1) Każde mienie opuszczone, przejęte przez Skarb Państwa lub związki samorządowe, powinno być gospodarczo i rachunkowo wyodrębnione i zarządzane oddzielnie.

(2) Jednakże właściwa władza administracji rządowej lub samorządowej może zarządzić połączenie gospodarcze przejętego mienia z majątkiem Skarbu Państwa lub związku samorządowego, jeżeli uzna, że z mienia tego będą pokryte w zupełności koszty postępowania likwidacyjnego i oddzielnego zarządu, a Skarb Państwa lub związek samorządowy przyjął odpowiedzialność za zobowiązania przejętego mienia.

Art. 23. Odpowiedzialność Skarbu Państwa i związków samorządowych za zobowiązania przejętego mienia opuszczonego, zarządzanego oddzielnie, ogranicza się do odpowiedzialności z tego mienia, a w razie jego zbycia — do wysokości uzyskanej sumy pieniężnej po potrąceniu nakładów koniecznych i użytecznych.

Art. 24. (1) Nieruchomości, wchodzące w skład mienia opuszczonego, zarządzanego oddzielnie, można sprzedawać jedynie przez publiczną licytację.

(2) Decyzja właściwej władzy administracji rządowej lub samorządowej o sprzedaży nieruchomości podlega wykonaniu w drodze egzekucji sądowej, według przepisów postępowania cywilnego.

(3) Z osiągniętej ze sprzedaży ceny będą zaspokojone przede wszystkim koszty postępowania likwidacyjnego i oddzielnego zarządu mienia opuszczonego, następnie, stosownie do przepisów kodeksu postępowania cywilnego, należności, korzystające z pierwszeństwa przed wierzytelnościami i prawami, zabezpieczonymi hipotecznie, a wreszcie te wierzytelności i prawa wraz z objętymi wpisem przy kapitale odsetkami za ostatnie dwa lata przed licytacją i kosztami procesu w wysokości, nie przewyższającej dziesiątej części kapitału. Pozostałą z podziału resztę ceny sąd przekaże na rachunek mienia opuszczonego tej władzy, na której wniosek nastąpiła sprzedaż.

Art. 25. (1) Sumy pieniężne, uzyskane z realizacji wierzytelności i ze sprzedaży mająt-

ku ruchomego mienia opuszczonego, zarządzanego oddzielnie, łącznie z sumami przekazanymi przez sąd, zostaną przeznaczone na spłatę wierzytelności niezaspokojonych, według przepisów art. 24 ust. (3).

(2) Szczegółowe przepisy o podziale sum pieniężnych, uzyskanych w myśl ust. (1), o kolejności zaspokojenia wierzycieli i o środkach odwoławczych w postępowaniu podziałowym wyda w drodze rozporządzenia Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Art. 26. (1) Nieruchomości ziemskie, położone poza granicami administracyjnymi miast, przejęte na własność Skarbu Państwa na podstawie ustawy niniejszej, przeznacza się na cele wskazane w ustawie z dnia 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. z 1926 r. Nr 1, poz. 1) i ustawie z dnia 17 grudnia 1920 r. o nadaniu ziemi żołnierzom Wojska Polskiego (Dz. U. R. P. z 1921 r. Nr 4, poz. 18). Obszary leśne przekazane będą administracji lasów państwowych.

(2) Do nieruchomości, wymienionych w ust. (1), nie stosuje się przepisów art. 22 — 24. Odpowiedzialność Skarbu Państwa za zobowiązania tych nieruchomości ogranicza się do wysokości szacunku, sporządzonego w czasie przejęcia nieruchomości z zastosowaniem przepisów o szacowaniu nieruchomości przymusowo wykupywanych na podstawie ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej. Przepisy o wypłacie wynagrodzenia za nieruchomości przymusowo wykupione na cele reformy rolnej, nie wyłączając art. 37 wymienionej ustawy, stosuje się odpowiednio.

Art. 27. (1) Jeżeli umowa, dotycząca mienia opuszczonego, zawarta po dniu 1 stycznia 1922 r. z oczywistą dla tego mienia szkodą, zobowiązuje Skarb Państwa lub związek samorządowy z tytułu przejęcia mienia do świadczeń wzajemnych, Skarb Państwa lub związek samorządowy mogą odstąpić od umowy przed upływem umówionego czasu i bez zachowania terminu wypowiedzenia.

(2) Przepis ustępu poprzedzającego nie narusza praw następców szczególnych osoby, która odniosła korzyść z czynności, jeżeli następca nabył prawo w dobrej wierze i pod tytułem obciążliwym.

Art. 28. (1) Bieg przedawnienia nabywczego, dotyczącego mienia opuszczonego, ulega przerwaniu z mocy samego prawa z dniem wejścia w życie ustawy niniejszej.

(2) Osoby, które objęły mienie opuszczone w charakterze kuratora lub opiekuna, lecz następnie zaniechały przedstawiania sprawozdań i rachunków, nie mogą powoływać się na przedawnienie nabywcze.

Art. 29. (1) Jeżeli prawo posiadania i użytkowania mienia opuszczonego przeszło drogą spadku lub darowizny (art. 15 ust. (5);

art. 21 ust. (6) zdanie ostatnie), to stopę podatku spadkowego bądź podatku od darowizny oznacza się według stosunku posiadacza dotychczasowego do posiadacza nowego.

(2) Nabycie mienia opuszczonego na własność, przewidziane w art. 15 ust. (6), bądź w art. 21 ust. (6) (zdaniu drugim), podlega podatkowi spadkowemu, o ile wiąże się z orzeczeniem przyznającym posiadanie i użytkowanie (art. 15 ust. (2); art. 21 ust. (6) zdanie pierwsze). Stopę tego podatku oznacza się w zasadzie według stosunku nabywcy do nieobecnego. Jeżeli własność przeszła na osobę, która nabyła prawo posiadania i użytkowania drogą spadku lub darowizny (ust. (1)), to stopę oznacza się według stosunku nabywcy do posiadacza poprzedniego, a od kwoty w ten sposób obliczonej potrąca się podatek wymierzony nabywcy w myśl ust. (1).

(3) Orzeczenie sądu, stwierdzające nabycie prawa własności (art. 15 ust. (6)), nie podlega opłacie stemplowej, o ile wiąże się z orzeczeniem, przyznającym posiadanie i użytkowanie (art. 15 ust. (2); art. 21 ust. (6) zdanie pierwsze).

Art. 30. Kto nie wykona obowiązku, przewidzianego w art. 3 ust. (1) lub w art. 4, — podlega w drodze administracyjnej karze aresztu do 3 miesięcy lub grzywny do 3.000 złotych.

Art. 31. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrom: Spraw Wewnętrznych, Sprawiedliwości oraz Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych.

Art. 32. Ustawa niniejsza wchodzi w życie po uływie czternastu dni od dnia ogłoszenia.

Poz. 406. Ustawa z dnia 2 lipca 1937 r. o zmianie ustawy z dnia 15 marca 1933 r. o szkołach akademickich.

Poz. 407. Ustawa z dnia 2 lipca 1937 r. w sprawie zmiany art. 2 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 kwietnia 1936 r. o zabezpieczeniu interesów osób, ubezpieczonych w Towarzystwie Ubezpieczeń na życie „Phoenix“ za pośrednictwem głównego przedstawicielstwa na Polskę.

Poz. 408. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 lipca 1937 r. o uchyleniu mocy obowiązującej rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 listopada 1922 r. w sprawie utworzenia na górnośląskiej części województwa śląskiego urzędu dla spraw mniejszości.

Poz. 409. Rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 1 lipca 1937 r. o Farmakopei Polskiej.

Poz. 410. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 2 lipca 1937 r. w sprawie zmiany rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 18 lipca 1935 r. o odprawie celnej środków przewozowych.

Poz. 411. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 12 lipca 1937 r. w sprawie utworzenia, zmiany uprawnień i zwinienia niektórych urzędów celnych.

Poz. 412. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 9 lipca 1937 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych o zaliczeniu gminy Hel do IV klasy czynszowej.

z 16 lipca   Nr 53   Rok 1937

Poz. 413. Ustawa z dnia 3 lipca 1937 r. o ratyfikacji podpisanego w Budapeszcie dnia 24 kwietnia 1936 r. III protokołu dodatkowego do konwencji handlowej, podpisanej między Rzecząpospolitą Polską a Królestwem Węgier w Budapeszcie dnia 26 marca 1925 r.

Poz. 414. Ustawa z dnia 3 lipca 1937 r. o ratyfikacji podpisanego w Warszawie dnia 18 lutego 1937 r. protokołu dodatkowego do konwencji handlowej i nawigacyjnej między Rzecząpospolitą Polską a Republiką Czeskosłowacką, podpisanego w Pradze dnia 10 lutego 1934 r.

Poz. 415. Ustawa z dnia 3 lipca 1937 r. o ratyfikacji protokołu taryfowego między Polską a Estonią, podpisanego w Tallinnie dnia 23 lutego 1937 r.

Poz. 416. Ustawa z dnia 3 lipca 1937 r. o ratyfikacji prowizorycznego porozumienia handlowego między Polską a Irakiem w formie not, wymienionych w Bagdadzie dnia 6 marca 1937 r.

Poz. 417. Ustawa z dnia 3 lipca 1937 r. o ratyfikacji podpisanego w Brukseli dnia 1 czerwca 1935 r. protokołu, dotyczącego zmian załącznika H do konwencji urządzającej żeglugę powietrzną z dnia 13 października 1919 r.

Poz. 418. Ustawa z dnia 3 lipca 1937 r. o ratyfikacji porozumienia Rzeczypospolitej Polskiej z Wielką Brytanią w formie not, wymienionych w Warszawie dnia 22 marca 1937 r., w sprawie cienia opon pneumatycznych do kół pojazdów konnych.

Poz. 419. Rozporządzenie Ministrów: Opieki Społecznej oraz Przemysłu i Handlu z dnia 7 maja 1937 r. o higienie i bezpieczeństwie pracy w zakładach wyprawiających skóry.

Poz. 420. Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 3 czerwca 1937 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych o zmianie załącznika do rozporządzenia z dnia 10 lipca 1936 r. w sprawie wykonania art. 63 ustawy z dnia 23 maja 1924 r. o powszechnym obowiązku wojskowym.

Poz. 421. Oświadczenie rządowe z dnia 17 czerwca 1937 r. w sprawie przystąpienia Turcji do międzynarodowej konwencji z dnia 30 września 1921 r. o zwalczaniu handlu kobietami i dziećmi.

Poz. 422. Oświadczenie rządowe z dnia 8 lipca 1937 r. w sprawie ratyfikacji i wymiany dokumentów ratyfikacyjnych protokołu taryfowego polsko-finlandzkiego, podpisanego w Warszawie dnia 16 lipca 1936 r.

z 19 lipca   Nr 54   Rok 1937

Poz. 423. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 25 czerwca 1937 r. w sprawie tymczasowego wprowadzenia w życie postanowień traktatu handlowego i nawigacyjnego pomiędzy Rzecząpospolitą Polską a Republiką Francuską, podpisanego wraz z protokołem podpisanym w Paryżu dnia 22 maja 1937 r.

z 22 lipca   Nr 55   Rok 1937

Poz. 424. Ustawa z dnia 16 lipca 1937 r. o Funduszu Kultury Narodowej Józefa Piłsudskiego.

Art. 1. Fundusz Kultury Narodowej otrzymuje nazwę jego Twórcy i odtąd zwać się będzie Funduszem Kultury Narodowej Józefa Piłsudskiego.

Art. 2. Fundusz Kultury Narodowej Józefa Piłsudskiego ma za zadanie:

- a) popieranie narodowej twórczości naukowej i artystycznej oraz
- b) wprowadzanie jej wyników do życia kulturalnego, społecznego i gospodarczego Rzeczypospolitej przez współpracę z organami rządowymi, samorządowymi a także z instytucjami społecznymi.

Art. 3. Fundusz jest osobą prawną z siedzibą w m. st. Warszawie.

Art. 4. W budżecie Państwa będzie umieszczona corocznie pozycja na potrzeby Funduszu.

Art. 5. Wpływy ze zwrotu subwencji, udzielanych przez Fundusz, albo z rozprzedaży wydawnictw itp. stanowią własność Funduszu, chociażby na subwencje lub wydawnictwa użyto środków Skarbu Państwa.

Art. 6. Fundusz pozostaje pod protektorem Prezydenta Rzeczypospolitej.

Art. 7. Organami Funduszu są:

- a) Kuratorium,
- b) Rada,
- c) Dyrektor.

Art. 8. Kuratorium rozważa zagadnienia, związane z zadaniami i działalnością Funduszu, rozpatruje program jego prac oraz sprawozdanie dyrektora, ustala na 3 lata skład Rady i zatwierdza jej regulamin.

Art. 9. (1) Kuratorium obraduje pod przewodnictwem Protektora Funduszu.

(2) Członkami Kuratorium z urzędu są: Prezes Rady Ministrów, Marszałkowie Izb Ustawodawczych oraz Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

(3) Przewodniczący może powołać do udziału w posiedzeniu Kuratorium również innych ministrów.

(4) W razie nieobecności Protektora na posiedzeniu przewodnictwo obejmuje zastępczo Prezes Rady Ministrów.

Art. 10. (1) Rada udziela opinii w sprawach, dotyczących potrzeb nauki oraz sztuki, nadto w sprawach przedstawionych jej przez dyrektora.

(2) Dyrektor przedstawia do wiadomości Kuratorium ważniejsze opinie Rady.

Art. 11. (1) Rada składa się:

a) z delegatów instytucyj, które wskaże Kuratorium,

b) z innych osób, powołanych przez Kuratorium.

(2) Wnioski w sprawie wyboru instytucyj oraz powołania do Rady innych osób przedstawia Kuratorium dyrektor.

(3) Radzie przewodniczy dyrektor.

(4) Rada układa regulamin swych prac.

Art. 12. (1) Funduszem zarządza dyrektor, mianowany na wniosek Prezesa Rady Ministrów przez Prezydenta Rzeczypospolitej.

(2) Dyrektor Funduszu podlega Prezesowi Rady Ministrów. Stanowisko dyrektora jest równorzędne ze stanowiskiem podsekretarza stanu.

(3) Urzędnicy i niżsi funkcjonariusze Funduszu podlegają przepisom o państwowej służbie cywilnej.

Art. 13. Przepisy szczegółowe o organizacji i o środkach działania Funduszu określa statut, wydany przez Prezesa Rady Ministrów.

Art. 14. (1) Prawa i zobowiązania Skarbu Państwa, wynikłe z działalności Funduszu Kultury Narodowej, przechodzą na Fundusz Kultury Narodowej Józefa Piłsudskiego.

(2) Sprawy, nieukończone przez Fundusz Kultury Narodowej do dnia wejścia w życie ustawy niniejszej, obejmuje Fundusz Kultury Narodowej Józefa Piłsudskiego.

Art. 15. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Prezesowi Rady Ministrów.

Art. 16. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 425. Prokół dotyczący przepisów o akcji wojennej łodzi podwodnych, ustalonych w części IV traktatu londyńskiego z dnia 22 kwietnia 1930 r., podpisany w Londynie dnia 6 listopada 1936 r.

Poz. 426. Oświadczenie rządowe z dnia 17 lipca 1937 r. w sprawie przystąpienia Rzeczypospolitej Polskiej i szeregu innych Państw do protokołu podpisanego w Londynie dnia 6 listopada 1936 r., dotyczącego przepisów o akcji wojennej łodzi podwodnych, ustalonych w części IV traktatu londyńskiego z dnia 22 kwietnia 1930 r.

Poz. 427. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1937 r. w sprawie tymczasowego wprowadzenia w życie postanowień podpisanego w Warszawie dnia 30 czerwca 1937 r. IV protokołu dodatkowego do konwencji handlowej między Rzeczpospolitą Polską

a Królestwem Węgier, podpisanej w Budapeszcie dnia 26 marca 1925 r.

Poz. 428. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1937 r. w sprawie tymczasowego wprowadzenia w życie postanowień porozumienia między Polską a Norwegią w formie not, wymienionych w Warszawie dnia 18 czerwca 1937 r., w sprawie celenia serów pochodzenia norweskiego.

Poz. 429. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 lipca 1937 r. o sposobie kwalifikowania urzędników państwowych.

Na podstawie art. 20 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. R. P. Nr 21, poz. 164) w brzmieniu zmienionym rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 października 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr 87, poz. 737) zarządza się co następuje:

§ 1. (1) Kwalifikowanie urzędników państwowych obejmuje sporządzanie corocznych ocen kwalifikacyjnych i prowadzenie list kwalifikacyjnych.

(2) Kwalifikowaniu nie podlegają: 1) urzędnicy, zajmujący stanowiska kierownicze, które określa Prezes Rady Ministrów w porozumieniu z właściwą władzą naczelną, w biurach Sejmu i Senatu — Marszałek Sejmu bądź Marszałek Senatu, w Kontroli Państwowej — Prezes Najwyższej Izby Kontroli, 2) urzędnicy pozostający w stanie nieczynnym oraz 3) urzędnicy i praktykanci, którzy z jakiegokolwiek powodu nie pełnili służby dłużej niż 6 miesięcy w ciągu roku kalendarzowego.

§ 2. (1) Ocena kwalifikacyjna składa się z opinii wydanej przez osobę, powołaną do sprawowania bezpośredniego nadzoru służbowego, i z opinii drugiej, wydanej przez osobę wykonującą nadzór pośredni; w przypadkach, gdy w myśl tej zasady przełożonym pośrednim, powołanym do wydania drugiej opinii, byłby minister, ocenę kwalifikacyjną stanowi jedna opinia bezpośredniego przełożonego. Ocenę kwalifikacyjną dla urzędników, których bezpośrednim przełożonym jest minister, stanowi opinia ministra.

(2) W zakresie umiejętności fachowych oprócz opinii przełożonych służbowych (ust. (1)) wydaje fachową opinię urzędnik, posiadający odpowiednie wykształcenie fachowe, który z ramienia władzy przełożonej sprawuje nad kwalifikowanym nadzór w sprawach związanych z jego specjalnością. Przepisu tego nie stosuje się w przypadkach, gdy przełożeni służbowi lub jeden z nich posiadają takie wykształcenie fachowe jak kwalifikowani.

(3) Jeżeli w ciągu roku kalendarzowego zajdzie z jakichkolwiek powodów (przeniesienie, delegacja, choroba itp.) zmiana osób, wykonujących nadzór bezpośredni lub pośredni nad kwalifikowanym, powołane do wydania opinii są te

osoby, które w danym roku sprawowały nad nim nadzór przynajmniej przez sześć miesięcy. Te zaś osoby, które wykonywały nadzór służbowy krócej, niż sześć miesięcy, a dłużej niż trzy miesiące, powinny na żądanie przełożonych służbowych (ust. (1)) wydać krótką opinię w zakresie w jakim kwalifikowany dał się poznać.

(4) Opinie, przewidziane w ust. (2) i (3), będą brane pod uwagę przy wydawaniu opinii przełożonych służbowych (ust. (1)) i będą związane z oceną kwalifikacyjną.

(5) Właściwe władze naczelne wydają dla podległych im działów zarządu państwowego zarządzenia ustalające szczegółowo uprawnienia do wydawania opinii według zasad paragrafu niniejszego.

§ 3. Ocenę kwalifikacyjną ustala się w następujących stopniach:

1) dobra, jeżeli urzędnik (praktykant) pod każdym względem czyni zadość wymaganiom służby i wyróżnia się skutecznym dążeniem do udoskonalenia wyników swej pracy;

2) dostateczna, jeżeli na ogół odpowiada on wymaganiom służby, lecz nie wybija się ponad przeciętną miarę;

3) niedostateczna, jeżeli nie czyni zadość wymaganiom służby.

§ 4. (1) Opinie przełożonych służbowych (§ 2 ust. (1)) powinny w konkluzji podawać stopień oceny kwalifikacyjnej, na który zdaniem opiniującego kwalifikowany zasługuje.

(2) Jeżeli wydane opinie różnią się w stopniu oceny kwalifikacyjnej, wówczas decydująca o stopniu oceny jest opinia osoby sprawującej nadzór pośredni.

§ 5. (1) O niedostatecznej ocenie kwalifikacyjnej władza służbowa zawiadamia pisemnie kwalifikowanego urzędnika, który może wnieść w drodze służbowej odwołanie do kierownika władzy naczelnej; prawo to służy również urzędnikom władz naczelnych.

(2) Kierownik władzy naczelnej lub upoważniony przezeń urzędnik tej władzy rozstrzyga odwołanie po rozważeniu wniosku komisji (ust. (3)) i w razie uwzględnienia odwołania ustala stopień oceny kwalifikacyjnej.

(3) Komisje do rozpatrywania odwołań wyznacza kierownik władzy naczelnej spośród podległych mu urzędników. Komisja składa się z przewodniczącego i dwóch członków. Przewodniczącym lub członkiem komisji nie może być urzędnik, który wydał opinię stanowiącą podstawę do ustalenia niedostatecznej oceny kwalifikacyjnej ani też żaden z podległych mu urzędników. W dziale Ministerstwa Spraw Wojskowych przewodniczącymi i członkami komisji mogą być oficerowie, a w dziale Ministerstwa Sprawiedliwości — sędziowie i prokuratorzy.

(4) O rozstrzygnięciu odwołania władza służbowa zawiadamia pisemnie urzędnika.

(5) Tryb postępowania w sprawach unormowanych w paragrafie niniejszym w stosunku

do urzędników biur Sejmu i Senatu ustalają zarządzenia Marszałka Sejmu bądź Marszałka Senatu, w stosunku zaś do urzędników Kontroli Państwowej — zarządzenie Prezesa Najwyższej Izby Kontroli.

(6) Przepisów paragrafu niniejszego nie stosuje się do praktykantów.

§ 6. Urzędnik, który otrzymał po raz pierwszy ocenę niedostateczną, powinien być przeniesiony na inne stanowisko służbowe, podlegające nadzorowi innych przełożonych, jeżeli odpowiednie stanowisko w danym dziale służby istnieje, a urzędnik wnieśli prośbę o to przeniesienie. Przepisu tego nie stosuje się do praktykantów.

§ 7. Listy kwalifikacyjne prowadzą władze naczelne oraz władze bezpośrednio podległe władzom naczelnym. Szczegółową właściwość do prowadzenia list kwalifikacyjnych ustalają władze naczelne.

§ 8. Prezes Rady Ministrów wydaje szczegółowe instrukcje o sposobie sporządzania ocen i sposobie prowadzenia list kwalifikacyjnych oraz ustala wzory odpowiednich formularzy, z uwzględnieniem odrębności zachodzących w poszczególnych działach zarządu państwowego i rodzajach służby. Instrukcje takie dla biur Sejmu i Senatu wydają Marszałek Sejmu bądź Marszałek Senatu, a dla Kontroli Państwowej — Prezes Najwyższej Izby Kontroli.

§ 9. (1) Lista kwalifikacyjna oraz wszystkie dokumenty i czynności związane z kwalifikowaniem mają charakter poufny.

(2) Osoby, wydające opinie kwalifikacyjne, mają pod rygorem odpowiedzialności służbowej przestrzegać sumienności i bezstronności w ich formułowaniu.

§ 10. Przepisów rozporządzenia niniejszego nie stosuje się do Szefa i urzędników Kancelarii Cywilnej Prezydenta Rzeczypospolitej.

§ 11. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 430. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 lipca 1937 r. o rozszerzeniu zakresu działania Państwowego Zakładu Emerytalnego na kandydatów na szeregowych Policji Państwowej.

Poz. 431. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 lipca 1937 r. w sprawie zmiany rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 1933 r. o ustanowieniu tabeli stanowisk we władzach, urzędach, zakładach i instytucjach państwowych.

Poz. 432. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 lipca 1937 r. w sprawie zmiany rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 1933 r. o zasadach zaszeregowania funkcjonariuszów państwowych do grup uposażenia i automatycznego przechodzenia nauczycieli do wyż-

szych grup uposażenia, o dodatkach lokalnych, funkcyjnych i służbowych oraz o umundurowaniu niższych funkcjonariuszów państwowych.

Na podstawie art. 5 ust. 4 i 5 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. o uposażeniu funkcjonariuszów państwowych (Dz. U. R. P. Nr 86, poz. 663) zarządza się co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 1933 r. o zasadach zaszeregowania funkcjonariuszów państwowych do grup uposażenia i automatycznego przechodzenia nauczycieli do wyższych grup uposażenia, o dodatkach lokalnych, funkcyjnych i służbowych oraz o umundurowaniu niższych funkcjonariuszów państwowych (Dz. U. R. P. Nr 102, poz. 781), zmienionym rozporządzeniami Rady Ministrów z dnia 12 października 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr 97, poz. 885), z dnia 21 sierpnia 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr 65, poz. 407), z dnia 2 lipca 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr 52, poz. 369), z dnia 21 stycznia 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 9, poz. 68), z dnia 29 stycznia 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 9, poz. 69) i z dnia 15 maja 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 39, poz. 303) wprowadza się zmiany następujące:

1) w § 39:

a) w ustępie wymieniającym stanowiska kierownicze zaliczone do 3 stawki dodatków funkcyjnych po wyrazach: „Podsekretarz Stanu” wstawia się wyrazy: „Dyrektor Funduszu Kultury Narodowej Józefa Piłsudskiego”;

b) w ustępie wymieniającym stanowiska kierownicze zaliczone do 7 stawki dodatków funkcyjnych po wyrazach: „Naczelnik Biura we władzach naczelnych” wstawia się wyrazy: „Wicedyrektor Głównego Urzędu Statystycznego”, zaś po wyrazach: „Dyrektor Biblioteki Narodowej” wstawia się wyrazy: „Dyrektor Instytutu Badania Koniunktur Gospodarczych i Cen, Dyrektor Państwowego Instytutu Eksportowego”;

c) w ustępie wymieniającym stanowiska kierownicze zaliczone do 8 stawki dodatków funkcyjnych po wyrazach: „Dyrektor Państwowego Instytutu Naukowego Gospodarstwa Wiejskiego” wstawia się wyrazy: „Dyrektor Państwowego Instytutu Kultury Wsi”; wyrazy: „Dyrektor Państwowej Szkoły Morskiej” skreśla się;

d) w ustępie wymieniającym stanowiska kierownicze zaliczone do 9 stawki dodatków funkcyjnych po wyrazach: „w Państwowym Instytucie Geologicznym” wstawia się wyrazy: „w Państwowym Instytucie Eksportowym”, a po wyrazach: „Naczelnik Morskiego Urzędu Rybackiego” wstawia się wyrazy: „Kierownik Sekcji w Instytucie Badania Koniunktur Gospodarczych i Cen, Naczelnik Okręgu Administracji Miar, Naczelnik Urzędu Probierczego”;

e) po ustępie wymieniającym stanowiska kierownicze zaliczone do 10 stawki dodatków funkcyjnych dodaje się nowy ustęp treści następującej:

„Stanowiska kierowników władz pośrednio podległych władzy naczelnej w rozumieniu przepisu niniejszego ustala właściwy minister w porozumieniu z Ministrem Skarbu”;

2) w § 40:

a) w pkt 2 w miejsce wyrazów: „w wojewódzkim wydziale bezpieczeństwa” wstawia się wyrazy: „w wojewódzkim wydziale społeczno-politycznym (bezpieczeństwa)”, a po wyrazach: „Referendarz w referacie bezpieczeństwa w starostwach” dodaje się wyrazy: „i w dyrekcjach policji w województwie śląskim”;

b) po pkt 6 dodaje się nowy punkt 7 w brzmieniu następującym:

„7. w dziale Ministerstwa Przemysłu i Handlu:

a) funkcjonariusze Urzędu Morskiego w Gdyni, zajmujący specjalne stanowiska fachowe w porcie gdyńskim — od 50 — 200. Stanowiska te oraz stawki dodatków, określonych w punkcie niniejszym, ustala Minister Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Skarbu;

b) Dyrektor Państwowej Szkoły Morskiej — 400
Inspektor w Państwowej Szkole Morskiej, Kierownik Wydziału w Państwowej Szkole Morskiej — 300
Profesor Państwowej Szkoły Morskiej od 100 — 200

Stawki dodatków dla profesorów Państwowej Szkoły Morskiej ustala Minister Przemysłu i Handlu.”;

c) dotychczasowe punkty 7, 8, 9, 10 oznaczają się jako punkty 8, 9, 10, 11.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 sierpnia 1937 r.

Poz. 433. Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 8 lipca 1937 r. o przystosowaniu ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół powszechnych do wprowadzenia w życie nowego ustroju szkolnictwa.

Poz. 434. Rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych z dnia 8 lipca 1937 r. w porozumieniu z Ministrami: Komunikacji i Skarbu w sprawie wykonania ustawy z dnia 27 marca 1920 r. o kolejach w czasie wojny lub grożącego Państwu niebezpieczeństwa.

Poz. 435. Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 10 lipca 1937 r. o przyznaniu ulg w sprawie ochrony wynalazków, wzorów i znaków towarowych XVII Międzynarodowym Targom Wschodnim, organizowanym przez Izbę Przemysłowo-Handlową we Lwowie i Targom Wołyńskim w Równem.

Poz. 436. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 15 lipca 1937 r. o obowiązku udziału właścicieli działek w pokryciu kosztów

zamiany trwałej lub utrwalonej nawierzchni ulic i placów na nawierzchnię z ulepszanego materiału.

Na podstawie art. 410 pkt. 5 oraz art. 416 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli (Dz. U. R. P. Nr 23, poz. 202) w brzmieniu ustawy z dnia 14 lipca 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr 56, poz. 405), zarządzam co następuje:

§ 1. Koszty zamiany trwałej lub utrwalonej nawierzchni ulic i placów komunikacyjnych, jak: nawierzchnia szosowana, z kamienia polnego i t. p., na nawierzchnię trwałą z ulepszanego materiału, jak: kostka, klinkier, beton, asfalt i t. p., mogą być przekładane na właścicieli działek, położonych przy tych ulicach i placach, na zasadach, jakie będą stosowane przy przekładaniu kosztów pierwszego urządzenia ulic i placów komunikacyjnych (art. 174 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli w brzmieniu ustawy z dnia 14 lipca 1936 r.) z zachowaniem przepisów rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 10 czerwca 1937 r. o zwolnieniu od obowiązku ponoszenia kosztów urządzenia ulic i placów oraz zmniejszeniu i odroczeniu uiszczenia wpłat z tego tytułu (Dz. U. R. P. Nr 46, poz. 351) oraz przepisów niżej podanych.

§ 2. (1) Koszty, określone w § 1, mogą być przekładane:

a) w mieście stołecznym Warszawie, w miastach, wydzielonych z powiatowych związków samorządowych, oraz w uzdrowiskach, uznanych za posiadające charakter użyteczności publicznej, — gdy chodzi o ulice i place komunikacyjne, które uznane zostaną za nieprzeznaczone wyłącznie dla dojazdu i dojścia do działek budowlanych, przy nich położonych, uchwałą organu stanowiącego gminy, powziętą na podstawie art. 174 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli (Dz. U. R. P. Nr 23, poz. 202) w brzmieniu ustawy z dnia 14 lipca 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr 56, poz. 405) i zatwierdzoną przez rządową władzę nadzorczą;

b) w miastach, nie wydzielonych z powiatowych związków samorządowych, — gdy chodzi o ulice i place komunikacyjne, biegnące szlakiem dróg państwowych, wojewódzkich i powiatowych, lub ulice i place, uznane za główne arterie komunikacyjne w zatwierdzonym ogólnym planie zabudowania, a w braku tego planu, uchwałą organu stanowiącego gminy, określoną wyżej w pkt a).

(2) Gdy nie zachodzą warunki, określone wyżej w ust. (1), koszty zamiany trwałej lub utrwalonej nawierzchni ulic i placów komunikacyjnych mogą być przekładane na właścicieli działek, przyległych do tych ulic i placów, tylko wówczas, gdy na takie przełożenie wyrażą zgo-

dę właściciele, których działki łącznie posiadają co najmniej połowę frontu obu stron ulicy lub pewnego jej odcinka.

§ 3. (1) Przez koszty urządzenia ulepszonej nawierzchni należy rozumieć koszty usunięcia nawierzchni istniejącej i koszty budowy nowej nawierzchni.

(2) Koszty urządzenia nawierzchni istniejącej, podlegającej usunięciu, gdy nawierzchnia ta została urządzona w okresie trzech lat przed przystąpieniem do jej zamiany na ulepszoną, oblicza się według wydatków, rzeczywiście poniesionych przy jej urządzeniu, gdy zaś od jej urządzenia do zamiany minęło powyżej 3 lat, — według cen, istniejących w czasie zamiany nawierzchni.

§ 4. Z tytułu zamierzonej zamiany nawierzchni trwałej lub utrwalonej na nawierzchnię ulepszoną nie mogą być pobierane zaliczki na rzecz gminy.

§ 5. Płatność kwot, przypadających gminie od poszczególnych właścicieli działek z tytułu zamiany nawierzchni ulic i placów na ulepszoną powinna być na żądanie tych właścicieli rozłożona na raty miesięczne co najmniej na okres dwuletni od daty doręczenia nakazu płatniczego.

§ 6. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

II. Przedruki z Monitora Polskiego.

z 14 lipca   Nr 158   Rok 1937

Poz. 263. Obwieszczenie Urzędu Długów Państwa z dnia 2 lipca 1937 r. w sprawie wylosowanych premii do obligacji 4% premiejowej pożyczki dolarowej serii III.

z 15 lipca   Nr 159   Rok 1937

Poz. 264. Przepisy Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 5 lipca 1937 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu o noszeniu i używaniu broni przez pracowników Polskiej Wytwórni Papierów Wartościowych.

z 16 lipca   Nr 160   Rok 1937

Poz. 265. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 18 czerwca 1937 r. w sprawie zatwierdzenia herbu miasta Inowrocławia.

z 17 lipca   Nr. 161   Rok 1937

Poz. 266. Obwieszczenie Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 10 lipca 1937 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w sprawie przekazania czynności Generalnego Komisarza Zdawczego dla

Górnego Śląska w zakresie odbioru i wydawania aktów Komisji Odbiorczo-Zdawczej w Poznaniu.

z 19 lipca Nr 162 Rok 1937

Poz. 267. Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej o otwarciu sesji nadzwyczajnej Sejmu.

Poz. 268. Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej o otwarciu sesji nadzwyczajnej Senatu.

Poz. 269. Zarządzenie Rady Ministrów z dnia 12 lipca 1937 r. w sprawie przedłużenia okresu niezarządzania wyborów do Rady Miejskiej m. Poznania.

z 20 lipca Nr 163 Rok 1937

Poz. 270. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 271. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego i Brązowego Krzyża Zasługi.

Poz. 272. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 18 czerwca 1937 r. w sprawie zatwierdzenia herbu miasta Pińska.

z 21 lipca Nr 164 Rok 1937

Poz. 273. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 18 czerwca 1937 r. w sprawie zatwierdzenia herbu miasta Łańcuta.

Poz. 274. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 18 czerwca 1937 r. w sprawie zatwierdzenia herbu miasta Wieruszowa.

Poz. 275. Obwieszczenie Urzędu Długów Państwa z dnia 13 lipca 1937 r. w sprawie wylosowanych premii do obligacji 3% premiowej pożyczki inwestycyjnej emisji II-ej z 1935 r.

z 22 lipca Nr 165 Rok 1937

Poz. 276. Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej o zamknięciu sesji nadzwyczajnej Sejmu, otwartej z dniem 17 lipca 1937 r., i o otwarciu nowej sesji nadzwyczajnej Sejmu.

Poz. 277. Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej o zamknięciu sesji nadzwyczajnej Senatu, otwartej z dniem 17 lipca 1937 r., i o otwarciu nowej sesji nadzwyczajnej Senatu.

z 23 lipca Nr 166 Rok 1937

Poz. 278. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 18 czerwca 1937 r. w sprawie zatwierdzenia herbu miasta Kłobucka.

Poz. 279. Obwieszczenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 14 lipca 1937 r. w porozumieniu z Ministrem Skarbu o wykazie instytucyj uprawnionych do wydawania zaświadczeń eksportowych, wymienionych w § 3 rozporządzenia

z dnia 25 października 1934 r. w sprawie zwrotu cła przy wywozie niektórych towarów.

z 24 lipca Nr 167 Rok 1937

Poz. 280. Obwieszczenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 20 lipca 1937 r. w porozumieniu z Ministrami: Skarbu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych o trybie postępowania przy wydawaniu zaświadczeń Ministerstwa Przemysłu i Handlu na wolny od cła wywóz grzybów jadalnych: suszonych solonych i marynowanych, konserw rybnych i ogórków.

z 26 lipca Nr 168 Rok 1937

z 27 lipca Nr 169 Rok 1937

Poz. 281. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

z 28 lipca Nr 170 Rok 1937

Poz. 282. Zarządzenie Ministra Skarbu z dnia 17 lipca 1937 r. w sprawie zmiany instrukcji z dnia 31 stycznia 1935 r. o postępowaniu przy odprawach celnych niektórych towarów.

z 29 lipca Nr 171 Rok 1937

Poz. 283. Zarządzenie Ministra Skarbu z dnia 21 lipca 1937 r. o zmianie czasu urzędowania niektórych urzędów i posterunków celnych.

IV. Orzecznictwo.

Przedruki ze „Zbioru Wyroków N.T.A.” dział A, rocznik XIV rok 1936.

Nr. 1167A.

Art. 6 rozporządzenia Rady Obrony Państwa z 20 lipca 1920 poz. 426 Dz. Ust. w przedmiocie ochrony granic utracił moc obowiązującą z dniem wejścia w życie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 27 grudnia 1927 poz. 996 Dz. Ust. (Teza).

(Wyrok z 14 lutego 1936, I. rej. 10879/32).

Nr. 1169A.

Przewidziane w art. 10 przepisów o organizacji gmin wyznaniowych żydowskich (poz. 500/1928 Dz. Ust.) wymogi formalne dokumentów, obowiązujących gminę nie mają zastosowania do wnoszonych imieniem zarządów tych gmin pism odwoławczych od decyzji państwowych władz nadzorczych. (Teza).

(Wyrok z 28 lutego 1936, I. rej. 2843/33).

Nr. 1170A.

Fakt zwolnienia w drodze przywileju z mocy szczególnego przepisu od podatków państwowych

nie zwalnia danej osoby od obowiązku uczestniczenia po myśli art. 15 ust. trzeciej ustawy z 17 lutego 1922 r. w brzmieniu ustawy z 25 listopada 1925 poz. 898 Dz. Ust. w ponoszeniu wydatków na utrzymanie publicznej szkoły powszechnej. (Teza).

(Wyrok z 28 lutego 1936, l. rej. 6005/33).

Nr. 1175A.

Z art. 47 ustawy wodnej poz. 574/1928 Dz. Ust. wynika, że jeżeli z powodu zamierzonego użytkowania wody należy oczekiwać szkodliwego działania, wskutek którego zostałyby naruszone prawa osób trzecich, władzy wolno udzielić zezwolenia tylko pod warunkami zabezpieczającymi, określonymi w ust. 2 tegoż art. 47. (Teza).

(Wyrok z 3 kwietnia 1936, l. rej. 7140/33).

Nr. 1177A.

Wyłączenie, zastrzeżone w art. 112 prawa o postępowaniu administracyjnym, nie dotyczy rozrachunku władz skarbowych z władzami gminnymi odnośnie doręczanych przez organa gminne płatnikom na zlecenie władz skarbowych wezwań płatniczych; z przepisów zaś rozporządzenia Rady Ministrów z 25 czerwca 1932 poz. 580 Dz. Ust. i Ministra Spraw Wewnętrznych z 18 listopada 1930 poz. 719 Dz. Ust. wynika prawo gmin do zwrotu kosztów pomienionych doręczeń. (Teza).

(Wyrok z 2 marca 1936, l. rej. 3957/33).

Nr. 1178A.

Gmina terytorialna posiada, wobec przepisów, objętych art. 4 i 14 ustawy o opiece społecznej, z 16 sierpnia 1923 poz. 726 Dz. Ust., legitymację do zaskarżenia przed N. T. A. decyzji władzy nadzorczej nad fundacjami, według której to decyzji fundacyjne zakłady opieki społecznej, w danej gminie się znajdujące, nie są dostępne dla wszystkich mieszkańców gminy. (Teza).

(Wyrok z 8 kwietnia 1936, l. rej. 6579/34).

Nr. 1179A.

Prowadzenie warsztatu rzemieślniczego przez zastępcę dopuszczalne jest po za wypadkami, określonymi art. 40 prawa przemysłowego poz. 468/1927 Dz. Ust., tylko ze strony osoby, która sama posiada uzdolnienie zawodowe do prowadzenia danego rzemiosła. (Teza).

(Wyrok z 17 kwietnia 1936, l. rej. 6500/33).

Nr. 1180A.

Odmowa zobowiązania przedsiębiorcy, ubiegającego się o zezwolenie wodno-prawne, do zwrotu

osobie trzeciej kosztów zastępstwa adwokackiego jest o ile ją oparto na tem, że obowiązkiem władzy wodnej jest czuwać na interesem prywatnym i że już z tego powodu koszty te nie mogą być uważane za usprawiedliwione, — niezgodna z art. 105 ust. 3 rozporządzenia o postępowaniu administracyjnym poz. 341/1928 Dz. Ust. (Teza).

(Wyrok z 21 kwietnia 1936, l. rej. 3408/33 i 3410/33).

Nr. 1181A.

Kompetencja Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawach cofnięcia uprawnienia wodnego do używania wody jako siły popędowej dla młyna nie jest w myśl art. 4 i 6 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 21 maja 1932 poz. 479 Dz. Ust. wyłączona z tego powodu, że celem powyższego cofnięcia są względy żeglugi. (Teza).

(Wyrok z 28 kwietnia 1936, l. rej. 9818/33).

Nr. 1182A.

Przewidziane w art. 14 prawa przemysłowego (poz. 468/1927 Dz. Ust.) zatwierdzenie projektu urządzenia zakładu przemysłowego, jeśli dotyczy zakładu, mającego istnieć czas nieoznaczony, nie może być z góry czasowo ograniczone. (Teza).

(Wyrok z 17 kwietnia 1936, l. rej. 414/33).

C.

Bibliografia.

II. WYDAWNICTWA, INTERESUJĄCE ADMINISTRACJĘ SPRAW WEWNĘTRZNYCH.

„Polska Lotnicza“.

Główna Księgarnia Wojskowa w Warszawie wydała pod protektoratem Zarządu Głównego L. O. P. P. propagandowe dzieło p. t. „Polska Lotnicza“.

Wydawnictwo to w artystycznym ujęciu graficznym obrazuje całokształt zagadnień, związanych z historią i stanem obecnym lotnictwa w Polsce, uwzględniając przede wszystkim te momenty, które dzięki bohaterskim czynom naszych lotników postawiły lotnictwo polskie na poziomie najwyższych wysiłków świata w tym kierunku.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych ustosunkowuje się jak najprzychylniej do rozpowszechnienia powyższej książki.

UWAGA: Cena egzemplarza 65 zł., w oprawie płóciennej 100 zł., w oprawie skórzanej — 300 zł.

